

BISTRIŠKI ODMEVI

GLASILO OBČINE ILIRSKA BISTRICA

ILIRSKA BISTRICA II DECEMBER 2012 II ŠT. 55 II 5200 IZVODOV II BREZPLAČNO

**VESELI
DECEMBER**

**GALERIJA
V DOMU
NA VIDMU**

**KROŽIŠČE
PRI MATETU**

**TRADICIONALNI
SLOVENSKI ZAJTRK**

Bliža se najlepši čas v letu.

Čas, ko se spominjamo preteklosti in pričakujemo prihodnost.

Naj bo prihajajoče leto radodarno z zdravjem, veseljem ter uspešnim premagovanjem izzivov in preizkušenj, ki nas čakajo.

Medsebojno razumevanje, spoštovanje in sodelovanje naj bodo naše skupno vodilo ter ključ do uspehov tudi vnaprej.

Vesele praznične dni in vse dobro v letu 2013!

Župan, občinski svet in občinska uprava Občine Ilirska Bistrica

UVODNIK

Človek kar ne more verjeti, kako čas beži. Tokrat pišem svoj zadnji uvodnik v letu, ki se počasi, a vztrajno izteka. December bo kmalu tu, z njim pa bodo prišli številni prijetni dogodki, prireditve, zabave ipd. Upam, da nam bodo dobri možje prinesli kaj lepega in nam vsaj malo sprostili, mrzle zimske dni. Tudi letos bodo za zabavo poskrbela številna društva, ustanove in zavodi, ki so pripravili pester izbor prireditev, koncertov, zabav in delavnic, na katerih bo poskrbljeno za mlade in starejše, Občina Ilirska Bistrica pa je pripravila bogat program, ki se bo odvijal v okviru Veselega decembra v mestu. Na zadnjih straneh glasila si lahko pogledate kam se boste odpravili, ne spreglejte pa niti voščil številnih organizacij, ki vam ob tej priložnosti želijo voščiti vesele praznične dni in vse dobro v letu 2013.

Drage bralke in bralci tudi mi vam v novem letu želimo veliko sreče, zdravja in uspehov, pa tudi veliko odločnosti, srčnosti, poguma in zagnanosti ter še veliko bralskih užitkov ob prebiranju glasila.

Isabella Bučković,
odgovorna urednica

IZ VSEBINE

AKTUALNO

Otvoritev galerije v Domu na Vidmu	3
Nova cesta v Podstenjah	3
Ureditev parkirišča za pošto	4
Krožišče pri Matetu	4

OBČINSKI ODMEVI

11.seja občinskega sveta	5
Seznam upravičencev za dodelitev neprofitnih stanovanj	5

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Kmetija «Lačmanovi»	6
Limona za vso vas	6
Razpored kmečke tržnice v decembru	6

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Člani DLŽ obiskali tržaški železniški muzej	7
Spoznali bogat utrip Opčin pri Trstu	8
Srečanje letnika 1947	9
Praksa v tujini	10
Koncert klope Srdela	11

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

DAM v domu starejših občanov že dve leti	12
Člani društva »vezi« po nakupih v Trstu	14
Psihoterapija tudi pri vas	20

KULTURA

Misel o knjigi	22
Pesem je zvenela vse do Makedonije	23
Novo vodstvo v Tabor Kalc bo gradilo na trdih temeljih	25
Božično-novoletni koncert pihalnega orkestra	26
Snežnik prekrasen v jutru si	27

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Jesenska zbiralna akcija papirja	28
Tradicionalni slovenski zajtrk	30
Naša šola je naravi prijazna	32
Plesna skupina Pume	34

NAŠI MLADI IN NAJMLAJŠI

Gradimo prijateljstvo	36
-----------------------	----

NAPOVEDNIK

Prireditve v mesecu decembru	38
Veseli december	40

KOLOFON

Bistriški odmevi - Glasilo Občine Ilirska Bistrica III Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica
Odgovorna urednica: Isabella Bučković
Uredniški odbor: mag. Olga Kozak, Vladimir Čeligoj, Mateja Rolih, Tatjana Urbančič, Milojka Štemberger, Lucija Šenkinc
Sedež uredništva: Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica III E-naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si III Telefon: 05/71 12 308, 051/341 133
Lektoriranje: Nataša Ujčič (razen posameznih prispevkov) III Grafična zasnova: Nina Urh
Grafično oblikovanje in tisk: Schwarz print d.o.o., Koprška ulica 106 d, 1000 Ljubljana III Naklada: 5.200 izvodov
Glasilo brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica III Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov.
Prispevkov ne honoriramo. Avtor nepodpisanih prispevkov je odgovorna urednica.
Fotografije: Petar Nikolić in foto arhivi društev, gimnazije Ilirska Bistrica, OŠ Antona Žnideršiča, OŠ Dragotina Ketteja, OŠ Jelšane, OŠ, Podgrad, OŠ Podgora Kuteževo, OŠ Pregarje, Fotografija na naslovnici: arhiv

OTVORITEV GALERIJE V DOMU NA VIDMU

Ljubitelji likovne umetnosti in kulture so se v petek 23. novembra zbrali na slavnostni otvoritvi galerije v Domu na Vidmu, ki je po dolгих letih ponovno odprla svoja vrata.

Da postaja Dom na Vidmu vse večje središče kulturnega in družabnega življenja je pokazala tudi petkova slavnostna otvoritev galerije v Domu na Vidmu. Ta je bila za

občane Ilirske Bistrice pomemben kulturni dogodek, saj je mesto, po dolгих letih, ponovno pridobilo lepo in funkcionalno prizorišče za likovne razstave. Prva sta razstavljala ljubiteljski slikar Rajko Kranjec in njegova hči Andreja, ki sta predstavila z vrsto slik manjšega formata. Oče Rajko razstavlja krajine, medtem ko je hči Andreja, ki se sicer ukvarja z oblikovanjem tekstilij in oblačil svoje likovno izražanje

predstavila skozi portrete in abstraktno sliko. Kot je pojasnila umetnostna zgodovinarica Polona Škodič je Kranjec po 15. letih ljubiteljskega likovnega ustvarjanja dosegel zavidljiv rezultat, hči Andreja pa s svojo prvo samostojno razstavo pridno stopa po očetovih stopinjah.

Rajko Kranjec je tudi eden izmed idejnih snovalcev tega galerijskega prostora v Domu na Vidmu, kjer je prej vrsto let delovala banka. Njegov predlog je bil, da bi se v galerijo umestilo tudi Turistično informativni center (TIC), kar bo, kot je pojasnil župan Emil Rojc, poskrbelo da bo galerija stalno odprta za obiskovalce, v njej pa bo deloval tudi TIC, ki bo skrbel za informacije o turistični ponudbi naših krajev in obiske muzeja na gradu Prem. III

NOVA CESTA V PODSTENJAH

Dolga leta slabo prevozno in luknjasto cesto je končno nadomestil asfaltiran odsek lokalne ceste Mežnarija- Podstenje, II.faza. Podstenjčani so tako 23. novembra v družbi župana Emila Rojca slavnostno odprli to novo infrastrukturo pridobitev, ki bo marsikateremu domačinu olajšala pot. Kot smo že poročali je bila pogodba podpisana v mesecu juliju 2012 z

izvajalcema Godina d.o.o. Uvedba v delo je bila opravljena v prvih dneh meseca avgusta. Za nadaljevanje gradnje II. faze, na odseku trase na katerem ima občina pridobljena soglasja lastnikov zemljišč v k.o. Podstenje, so bila v proračunu zagotovljena sredstva v višini 170.000 evrov. Gradbena dela pa so bila zaključena v prvi polovici meseca oktobra 2012. III

SIB
INŠTALACIJE d.o.o.
www.instalacije-sib.si

gsm: 041 714 394
e-mail: sibist@siol.net

Jablanica 12, 6250 Il. Bistrica
tel.: 05/ 714 85 15, fax: 05/ 714 85 16

ogrevanje * vodovod * solarni sistemi
talno gretje * klimatizacija *
toplotne črpalke * adaptacije kopalnic

EURO MB

NIZKE GRADNJE
gsm: 041 682 549, 041 652 769

NEPREMIČNINSKA AGENCIJA
gsm: 041 688 663

Vilharjeva cesta 31a, 6250 Ilirska Bistrica

VAŠKI DOM JASEN

ODGOVORNA OSEBA: predsednik krajevne skupnosti Sebastjan Ferlež
VREDNOST INVESTICIJE: 109.000 EUR

MRLIŠKA VEŽICA ŠEMBIJE

ODGOVORNA OSEBA: Anton Šenkinc in predsednica krajevne skupnosti Anica Žlogar, **VREDNOST INVESTICIJE:** 70.000 EUR

VAŠKI DOM NA VELIKI BUKOVICI

ODGOVORNA OSEBA: predsednik gradbenega odbora Marjan Boštjančič
VREDNOST INVESTICIJE: 103.000 EUR

UREDITEV PARKIRIŠČA ZA POŠTO

V sklopu investicij v Občini Ilirski Bistrici poteka tudi ureditev parkirišča za pošto v Ilirski Bistrici, s katerim bo občina zagotovila še dodatnih 45 parkirnih mest. Trenutno poteka izgradnja podpornega zidu. Dela izvaja Ginex International d.o.o iz Nove Gorice. Ponudbena vrednost načrtovanih del pa znaša 177.000 evrov. Za izvedbo I. faze se je z izvajalcem podpisala pogodba za zmanjšani obseg del v višini 106.000 evrov. V sklopu te ureditve bo zgrajena tudi meteorna kanalizacija in javna razsvetljava.^{III}

KROŽIŠČE PRI MATETU

Zadnje dni nas je presenetila novica, da bodo v Ilirski Bistrici na križišču Gregorčičeve, Vilharjeve, Šerčerjeve in Tomšičeve ulice v Trnovem, pri gostilni Mate, dobili krožišče. Gradnja namreč ni bila predvidena v nobenem planskem dokumentu, zato je občane toliko bolj razveselila novica, da bodo končno uredili zelo prometno križišče, ki ustvarja predvsem v poletni turistični sezoni, velike prometne zamaške. Ker gre pri Gregorčičevi, Vilharjevi in Šerčerjevi za državne ceste je investicijo naročila država oz. ministrstvo za infrastrukturo in prostor. Ta naj bi namreč stala 60.000 evrov, s katerimi bodo uredili krožišče.

Kot je pojasnil župan Emil Rojc, pa naj do tega projekta prišlo zahvaljujoč podžupanu Dušanu Grbcu, ki se pogaja o bodočih naložbah v infrastrukturo, ki jih planira izvajati država na območju bistriške občine. Ilirska Bistrica bo tako poleg predvidenega krožišča pri Spetiču dobila še eno pri Matetu.^{III}

11. IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

Na 11. izredni seji občinskega sveta, ki je potekala 5. 11. 2012, so svetniki ponovno obravnavali osnutek odloka o rebalansu proračuna Občine Ilirska Bistrica. Kot smo že poročali, je bil rebalans proračuna s strani svetnikov zavržen že dvakrat brez konkretne obrazložitve, zakaj je tako. Župan je na seji razložil, da je zaradi nesprejetja rebalansa prišlo do težave pri sredstvih za ogrevanje šol in svetnike še

enkrat pozval, naj razmislijo o svoji funkciji svetnika. Na sejo so bili povabljeni tudi predstavniki sveta zavoda OŠ Dragotina Ketteja in ravnatelj vseh osnovnih šol v občini. Stvari pa so se zapletle že pred sprejemanjem dnevnega reda.

Barbara Kogovšek je predlagala, da se točko o prerazporeditvah sredstev za ogrevanja osnovnih šol umesti kot prvo točko dnevnega reda in se je ne sprejema

v sklopu rebalansa proračuna. Pri tem pa je župan pojasnil, da gre za izredno sejo, kjer dnevnega reda ni možno spreminjati. Ponovno je opozoril svetnike, da imajo možnost spreminjati rebalans proračuna in predlagati nove postavke.

Večina svetnikov se z obrazložitvami in predlogi župana ni strinjala, zato so sejo zapustili. Rebalans proračuna pa je tako ponovno padel.^{III}

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, izdaja na podlagi 24. člena Pravilnika o dodeljevanju ne-profitnih stanovanj v najem (UL RS št. 14/2004, 34/2004, 62/2006, 11/2009, 81/2011) ter razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, objavljenega v glasilu Bistriški odmevi št. 48/2012 naslednji:

SEZNAM UPRAVIČENCEV ZA DODELITEV NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM – PREDNOSTNA LISTA A

zap. št.	Ime	Priimek	Naslov:	št. prijavljenih v gospodinjstvo	Št. točk
1	Petra	Logar	Ulica 7. maja 8	4	580
2	Hajrush	Sopa	Prešernova 16	7	520
3	Dinis	Slavec	Dolnja Bitnja 14 b	3	420
4	Ramiz	Kulqi	Tomšičeva 5	6	380
5	Goran	Ivanović	Rozmanova 24 i	4	370
6	Mevludin	Ibralić	Gregorčičeva 8 d	3	360
7	Patricija	Antonac	Snežniška 6	2	330
8	Bojana	Boštjančič	Zalči 5	3	330
9	Svitlana	Potepan	Mala Bukovica 21	1	330
10	Mirjana	Seizović	Koseze 57	2	320
11	Marija	Boštjančič	Gregorčičeva 8 d	1	320
12	Barbara	Tomšič	Podstenje 9	2	290
13	Mateja	Šepec	Vojkov drevored 2	3	280
14	Jožefa	Lever	Mala Bukovica 42	1	270
15	Marija	Nemec	Gregorčičeva 23	1	270
16	Barbara	Urh	Zarečje 4 a	3	260
17	Denis	Gombač	Zabiče 28 a	3	260
18	Mateja	Tomažič	Huje 1 a	2	250
19	Andrejka	Čekada	Levstikova 23	2	250
20	Ingrid	Vrh	Dolnji Zemon 54	4	230
21	Elizabeta	Lekše	Čelje 12	1	170

SEZNAM UPRAVIČENCEV ZA DODELITEV NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM – PREDNOSTNA LISTA B

zap. št.	Ime	Priimek	Naslov:	št. prijavljenih v gospodinjstvo	Št. točk
1	Marko	Udovič	Novokračine 57	4	390
2	Dejan	Sušanj	Ulica 7. maja 18	2	270
3	Sabina	Cergonja	Gornji Zemon 46	2	270

KMETIJA »LAČMANOVI« IZ KOSEZ PRI ILIRSKI BISTRICI: KAKOVOST KOT ZAŠČITNI ZNAK

Na kmetiji Pavla Jagodnika, po domače »Lačmanovih«, se poleg ostalih kmečkih del uspešno ukvarjajo tudi s prašičerejo. Kmetija Lačmanovih se nahaja na obrobju mesta Ilirska Bistrica. Letno vzredijo od 100 do 120 prašičev, ki jih predelajo v domače dobrote. Tako lahko ponudijo domače klobase, pancete, bržole, salame ... po besedah glave družine Jagodnikovih, ki skrbi za prodajo in vezi s tržiščem, ni težav. »Od prašičereje se da živeti, ampak ne tudi obogateti,« je dejal Pavel Jagodnik. Njihovi izdelki, katerih zaščitni znak je kakovost, se najdejo na tržnicah od Ilirske Bistrice, Postojne, pa vse do Kopra in Portoroža. **III Petar Nikolić**

LIMON ZA VSO VAS

Krajani vasice Ratečevo Brdo, v KS Prem, v teh jesenskih dneh pobirajo še preostalo letino (jabolka, koruzo) in se s ponosom pogovarjajo o 15-letni limoni rekorderki.

Drevesce z rekordnim številom plodov – 250 jih je – stoji pred hišo Jožice Valenčič, po domače »Grčinovi«, in pritegne pozornost številnih mimoidočih, ki s fotoaparati zabeležijo srečanje z limono rekorderko. Gospodinja Jožica je

o svoji rekorderki takole dejala: »Poleg zdravilnih rastlin mi je uspelo gojiti tudi limone. Ob veliki skrbi in ugodnih vremenskih razmerah je naša limona dosegla rekord, ta pa je kar 250 rumenih plodov. Glede na to da se bližajo dnevi prehladov, nam bodo sadeži še kako prišli prav s svojim vitaminom C. Limon je toliko, da lahko postrežemo vso vas.« **III Petar Nikolić**

RAZPORED KMEČKE TRŽNICE V DECEMBRU

V prazničnem decembru bo na področju tržnic kar precej dogajanja. Poleg rednih tržnic, ki potekajo v Postojni in Ilirski Bistrici, opozarjamo na Božično boljšo tržnico v Il. Bistrici, ki bo v soboto 15.12. ter v Postojni, ki bo v soboto 22.12.2012. Na obeh tržnicah bo prisotna dodatna ponudba boljše tržnice in darilnega programa ter zabavni in animacijski program, postavljena bo promocijska stojnica LAS s toplimi napitki in pecivom.

K prodaji na obeh tržnicah ste vabljeni vsi tisti, ki želite prodajati na boljši tržnici, potrebna pa je predprijava na mail tamara@razvoj-podezelja.si ali po telefonu 040 919 396 (Tamara).

ZA TRŽNICE JE RAZPORED V DECEMBRU NASLEDNJI:

01.12.2012: Ilirska Bistrica – sejemska tržnica na Placu

01.12.2012: Postojna – redna tržnica pred Primorko

05.12.2012: Ilirska Bistrica – Miklavževa tržnica na Placu od 15,00 ure dalje (sprejem Miklavža)

05.12.2012: Postojna – Miklavževa tržnica pri Krasu od 15,00 ure dalje (sprejem Miklavža)

05.12.2012: Pivka - Miklavževa tržnica Krpanov dom od 16,00 ure dalje (sprejem Miklavža) – samo v primeru interesa ponudnikov

08.12.2012: Ilirska Bistrica – Otvoritev pravljirnega mesta (skupaj z občino Matulji) – od 15,00 do 18,00 ure – v parku Nade Žagar

10.12.2012: Pivka - sejemska tržnica (sejemski prostor)

15.12.2012: Ilirska Bistrica – Božična boljša tržnica na Placu od 8,00 do 14,00

17.12.2012: Ilirska Bistrica – sejemska tržnica na Placu

17.12.2012: Postojna – sejemska tržnica pred Primorko

22.12.2012: Postojna – Božična boljša tržnica pred Primorko od 8,00 do 14,00

28.12.2012: Ilirska Bistrica – sprejem dedka Mraza na Placu – od 15,00 ure dalje

30.12.2012: Postojna – sprejem dedka Mraza pri Krasu – od 15,00 ure dalje

ČLANI DLŽ OBISKALI TRŽAŠKI ŽELEZNIŠKI MUZEJ

Sredi oktobra smo člani društva ljubiteljev železnic Ilirska Bistrica obiskali naše kolege v Trstu in si ogledali njihov zanimivi železniški muzej. Obisk smo načrtovali že dlje časa in zdaj nam ga je končno uspelo uresničiti. V muzeju nas je pristrčno sprejel njihov član, tržaški Slovenec Paolo Zivec.

Za vse, ki bi si želeli ogledati muzej, naj povemo, da stoji na prostoru nekdanje prve postaje Porečanke (Parenzane), na Marsovem polju (Campo Marzio), v ulici Julija Cezarja 1. Znamenita Porečanka, 123 kilometrov dolga ozkotirna proga, je med letoma 1902 in 1935 povezovala 33 istrskih krajev od Trsta do Poreča.

Na zunanjih tirih, s katerih so nekdanj vozili vlaki, stoji številčna zbirka starinskih tirnih vozil, ki že dolgo niso več v prometu: lokomotive, vagoni, tramvaji, el. lokomotive, delovni stroji. V stavbi muzeja pa je vse gradivo razvrščeno po tematiki, in sicer: tirna vozila, promet, infrastruktura, tramvaji, varnostne naprave. Ekspozite sestavljajo starinski predmeti, dokumenti, slike, modeli in makete v merilu. V hodniku, ki povezuje vse hale, je sintetično ponazorjen zgodovinski razvoj tržaškega železniškega omrežja, njegovega zaledja in pristanišča. Kot zanimiv eksponat je tudi še vedno delujoča bređa, z nekaj starejšimi potniškimi vagoni. Zamisel, da bi prav ta lokomotiva vozila ob obletnici reške proge prihodnje leto, verjetno ne bo uresničena, saj bi bili s tem povezani previsoki stroški. Izvedeli pa smo, da je bila na slovesnosti ob 150-letnici prihoda prvega vlaka v Celje, ki je bila 1. junija 1996. Vendar pa so bili tedaj drugačni časi.

Tržaški muzej je leta 1975 ustanovila skupina zanesenjakov in železniških delavcev. V opuščeni železniški postaji so želeli ustanoviti center za ohranjanje železniškega gradiva. Ob tem so upali, da bo prerasel v pravi muzej. Želja se jim je uresničila leta 1985. Vse, kar je mogoče videti v njem, je rezultat prostovoljnega dela. Vodijo ga namreč izključno prostovoljci iz združenja Dopolavoro Ferroviario. Muzej je kljub precejšnjim težavam, ki jih imajo z upravljanjem in obstojem

na sploh, nedvomno zanimiv in pomeni dragoceno kulturno stvarnost, priznano in zaščiteno kulturno dediščino. Hkrati pa njegovo gradivo pomeni eno izmed redkih tovrstnih zbirk v Italiji.

Med pogovorom z našimi zamejskimi kolegi smo ugotovili, da jih večina ve, da smo v Ilirsko Bistrico pripeljali Bredo, presenečeni pa smo bili, ko so nam pokazali celo fotografije s te vožnje, saj so jo nekateri celo spremljali.

Obisk tržaškega muzeja, ki je bil ne le

nadvse zanimiv in prijeten, nam je dal tudi vrsto zamisli, kako umestiti vse naše zbrano gradivo v vodni stolp.

Iz muzeja nas je pot vodila do Dekanov, kjer smo si ogledali našo najsodobnejšo elektronapajalno postajo (ENP) na progi Divača–Koper. Ogledali smo si jo pod strokovnim vodstvom zaposlenih iz službe za elektroenergetiko.

Dneva in naše vedoželjnosti pa s tem še nikakor ni bilo konec. Še enkrat smo prestopili mejo in se na Opčinah ustavili na domu enega od članov društva železniškega muzeja. G. Gianluca Battistin ima namreč miniaturno železnico, in to je bilo treba vsekakor videti.

In je bilo resnično kaj videti: vlaki vozijo, nekateri tiri so elektrificirani, elok lokomotive preko odjemnikov toka zajemajo energijo za vožnjo, prav tako kot prave. Zanimivost njegove makete pa je ta, da ima v sestavu le eno elok italijanskih železnic in ves vlečni vozni park Slovenskih železnic, tako lokomotiv kot potniških vlakov, vključno s pendolinom in staro štiričlensko gomulko. Ima pa tudi večje število vozil hrvaških in srbskih železnic. S kakšnim navdušenjem in žarom nam je bilo vse to predstavljeno!

Polni optimizma in novega zagona smo se vrnili domov, z željo, da bi tudi nam uspelo uresničiti čim več zastavljenih ciljev. III Viljem Škrabolje

Agrocenter ŽABOVCA Ilirska Bistrica
Podgrajska 14, 05/7118 180

AKCIJA

MOTOKULTIVATOR S SNEŽNO FREZO
motor: Kubota EK27 ali Kohler 214395 9KM
2.578,80€

ZIMSKI VITREX
2,50€
za kupa

ODMRZOVALEC STEKEL
500ml
4,50€
za kupa

AKUMULATOR TOPLA
2 LETI GARANCIJE
12V50AH, UNI - 59,00 €
12V60AH, D+ - 68,00 €
12V75AH, D+ - 82,00 €

Dvostopenjska snežna freza 60 cm
Akcijska traja od 12.11.2012 do 12.12.2012 oz. do razprodaje zalog.

Ugodna ponudba velja od 05.11. do 05.12.2011 oz. do razprodaje zalog.
Vse cene so v EUR in vsebujejo DDV. Slike so simbolne.

Vabljeni!

SPOZNALI SMO BOGAT UTRIP OPČIN PRI TRSTU

Skupina spoznavajmo svet in domovino, ki deluje pri UTŽO Ilirska Bistrica, je 23. oktobra 2012 obiskala Opčine pri Trstu. Večina je v ta kraj v preteklosti prihajala po nakupih in je o samem kraju vedela malo ali sploh nič.

To je vedel tudi **naš gostitelj gospod Zoran Sosič**, ugledni Openc, ki je bil tržaški pokrajinski svetovalec in predsednik Rajonskega sveta za vzhodni Kras, zato je povabil na srečanje, predstavnike kulturnih, športnih in ekonomskih organizacij, ki delujejo na Opčinah, ti so nam s svojimi nastopi napolnili praznino v znanju o Opčinah in nas hkrati prevzeli s svojo prisrčnostjo in gostoljubjem.

Opčine ležijo na kraškem robu v zaledju Trsta. Naselje pa je v bližini obstajala že v prazgodovini, pa v rimskem obdobju; ob koncu 6. stoletja so se tu naselili predniki današnjih slovensko govorečih Opencev. Italijanska zasedba leta 1918, zlasti obdobje fašizma, je prinesla raznarodovalno politiko. Vse slovenske inštitucije so bile razpuščene in prepovedane. Padle so prve žrtve. Zavedni Openci so se vključili že 1941v protifašistični boj. Po letu 1943 jih srečamo v različnih NOV. Naselje so 1944. leta bombardirali zavezniki in porušili središče vasi. Zaključni boji v 2. svetovni vojni niso prizanesli Opčinam. Opčine so ostale pod Italijo. Nadaljeval se je boj za slovensko besedo, slovensko pesem, slovensko šolo, za slovensko podjetje, banko,...

Openci so s svojo pokončno držo, pridnostjo, nenehnim dokazovanjem to dosegli. To so nam s ponosom pripovedovali:

Sergij Stancich, predsednik upravnega odbora ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE: »...Za razliko od ostalih bank, lastna in zaupana sredstva ponovno vračamo na razne načine skoraj izključno na teritorij pripadanja. S tem je naša banka dala na tisoče ljudem - kmetom, obrtnikom, delavcem, podjetnikom, svobodnim poklicem, socialnim delavcem,...- možnost, da so si prislužili zaupanje ter izboljšali svoj življenjski standard.«.

Župnik, Franc Pohajač nam je pred-

stavil preteklost in sedanjost ŽUPNIJE SV.JERNEJA.

Leta 1622 so dobile Opčine samostojno župnijo. Iz 17.stol. obstaja tudi arhiv (rojstna knjige, knjige umrlih, poročne), ki se je, obnovljen, ohranil do današnjih dni.. Vsi zapisi pričajo, da so openski priimki slovenski in ne priimki "kakšnih prišlekov".

Slovenska maša se opravlja vsak dan, ob nedeljah dve, tretja pa je v italijanskem jeziku.

Gospa Nori Jerič nam je orisala delo SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TABOR. Danes je to največje slovensko društvo na Tržaškem, pod okriljem katerega delujejo: moški pevski zbor, gledališka skupina; prireajo razstave, opravlja založniško dejavnost; v sklopu društva deluje tudi Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši, ki se ponasa s številnimi dejavnostmi.

Gospa Peterlin Susič Lučka, predsednica SKD FINŽGARJEV DOM, je povedala, da društvo namenja veliko pozornost mladim in najmlajšim. V sklopu društva deluje otroški glasbeni ansambel Open-ska mularija in igralska skupina.

O CERKVENEM PEVSKEM ZBOR je govorila predsednica, gospa Berta Vremec.

Mešani cerkveni pevski zbor sv. Jernej

ima že skoraj 200 letno tradicijo. Pripravi več koncertov. Posebno skrb daje zbor bogoslužnemu delovanju v domači cerkvi. Udeležuje se revije Primorska poje itd.

SKLAD MITJE ČUKA nam je predstavila gospa Stanka Sosič: Sklad pomaga otrokom in mladostnikom, potrebnim stalne aličasne podpore v stiski, nudi pomoč pri domačih nalogah, inštrukcije, svetuje, nudi psihološko posvetovalnico, skrbi za dobro počutje.

Gospa Sosič nam je predstavila tudi ŠOLSTVO O: Ravnateljstvo na Opčinah je od letošnjega šolskega leta organizirano kot večstopenjska šolska ustanova, ki vključuje 600 učencev od vrtca, prek osnovne šole in nižje srednje šole. V zadnjih 15 ih letih si je ravnateljstvo prizadevalo zlasti za dvig kvalitete v šolah, ki je rodila pomemben sad: v slovenske šole se vpisujejo tudi številni italijanski otroci.

Gospod Piccini Erik, predstavnik ŠPORTNO RUŠTVO POLET je povedal, da je bilo ustanovljeno 1967 in je najprej začelo gojiti žensko in moško odbojko ter namizni tenis. Takoj zatem je nastala tudi košarkarska sekcija, pa kotalkarska, tako da je leta 1969 društvo šteloz 210 članov. V naslednjih letih so ustanovili balinarsko sekcijo, pozneje pa še ša-

hovsko; odprli novo kotalkališče, ki je omogočilo več državnih in mednarodnih uspehov. Ustanovili so še sekcijo hokeja na kotalkah, ki se je preusmerila na rolerje. **Gospod Ivan Peterlin je spregovoril o SLOVENSKEM ŠPORTU V ITALIJI.** Poudaril je, da je to več tisoč glava množica organizirana v številnih društvih: aktivnih športnikov, trenerjev, sodnikov in drugih športnih delavcev, ki so podobno kot ostala društva ponesla slovensko ime, slovenski jezik, sicer v italijanskem državnem dresu, po celem svetu. Med športniki so osvajalci svetovnih prvenstev in olimpijskih odličij. **Šuber Mariano, predsednik SMUČAR-SKEGA KLUBA BRDINA,** je povedal, da klub deluje od leta 1988, da ima izključno slovenske učitelje in med svojim članstvom 3 sodnike. Kljub krizi klub lepo napreduje.

SLOVENSKO ZAMEJSKO NUMIZMATIČNO DRUŠTVO J.V. VALVASOR je predstavil predsednik **Andrej Štekar.** Šteje 30 aktivnih članov. sodeluje z numizmatiki iz Slovenije, tudi iz naše občine.

Stanka Hrovatin, predsednica tržaškega pokrajinskega odbora in podpred-

sednica VSEDRŽAVNEGA ZDRUŽENJA PARTIZANOV ITALIJE – ANPI je spregovorila sodelovanju Opencev v boju proti fašizmu, o z mladimi življenji plačani svobodi in o dramatični petdnevni bitki za Opčine, ki se je končala šele 3. maja 1945 z nemškim podpisom kapitulacije. Poudarila je, da je NOB doslej največje slovensko zgodovinsko dejanje, ki nam je prvič v zgodovini priborilo slovensko državnost in tako postavilo temelje današnji samostojnosti.

Na Opčinah je več spomenikov, za katere skrbi VZPI. Ob obletnicah se slovesnosti udeležujejo tudi ostala openska društva.

Poklonili smo se pri **spomeniku posvečenemu Pinku Tomažiču in njegovim tovarišem,** med katerimi je tudi naš rojak **Viktor Bobek,** ki so jih fašisti ustrelili 15.12.1941, »na strelišču«, ki je žal po 71-ih letih v enaki funkciji (!), in pri spomeniku 71 talcem ter spomeniku padlim Opencem.

Obiskali smo še **cerkev sv. Jerneja, prostore Sklada Mitje Čuka in se sprehodili do Obeliska.** Tam nam je g. Zoran Sosič spregovoril o novi cesti na Opčine. Prva cesta je bila zelo strma. Pod pritiskom

trgovcev in s posredovanjem cesarja Franca I. so 1830 zgradili Novo cesto. S to cesto je tržaška luka pridobila moderno povezavo z notranjostjo Avstrije, pospešila pa je tudi razvoj Opčin. Hvaležni Tržačani so cesarju postavili spomenik v obliki obeliska na openskem Vrhu, od koder je prekrasen razgled na Trst. Ker smo hodili vzporedno s tramvajsko progo nam je gospod Sosič povedal, da je letos openski tramvaj praznoval 110. obletnico. Tramvaj je tudi danes prava turistična atrakcija.

Morali smo se posloviti od prijaznih gostiteljev in Opčin. **S seboj smo odnesli prekrasen, bogat spomin na kraj in ljudi, ki vedo, kaj pomeni biti Slovenec, kaj pomeni žrtvovati se za dobrobit skupnosti.** Gostitelji so nas tudi obdarili s številnimi publikacijami o kraju in okolici. Nasvidenje v Ilirski Bistrici!

Zahvala vsem, še posebej g. Zoranu Sosiču, ki nam je omogočil, da smo prišli in vse doživeli. **III Marica Gaberšnik, mentor skupine Spoznavajmo svet in domovino pri Društvu Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica**

SREČANJE LETNIKA 1947

Generacija letnika 1947 **Občine ILIRSKA BISTRICA** se je skoraj prvič zbrala za okroglo 50. obletnico na Mašunu. Sklenili smo, da bomo organizirali vsakoletna srečanja. In res.

Oktobra letos smo si skupaj s Turistično Agencijo OAZA Ilirska Bistrica organizirali izlet na Cerkniško polje. Zbrali smo se v Ilirski Bistrici, od koder smo se z navdušenjem podali na pot proti Postojni, čez krajinski park Rakov Škocjan z ogledom kraških znamenitosti do vasi Zelše. Po ogledu zanimive cerkve sv. Volbenka in malice na prostem smo celo zapeli in si razgledali zeleno okoličje. Pot smo nadaljevali do Dolnjega jezera in Jezerskega hrama, kjer je na ogled maketa z multivizijo Cerkniškega polja – jezera. Sprehodili smo se tudi po starem jedru Cerknice. V idiličnem okolju snežniških gozdov smo obiskali

grad Snežnik in občudovali tako zunanost kot notranost grajskega dvorca. Potepanje smo zaključili v gostišču Ana v Žerovnici pri Cerknici s prepevanjem priljubljenih pesmi in si tako popestrili program druženja.

Spomnili smo se letošnjega vabila:

»Skrivnost zadovoljstva je, da znaš uživati, kar imaš.« Zares smo uživali v prijetni družbi, čudoviti naravi in tako preživeli jesenski dan z odločnim vodičem, Lojzetom Kranjcem.

Razšli smo se z mislijo, da se zopet snidemo prihodnje leto. **III Dora Kalčič**

PRAKSA V TUJINI, SEVERNA IRSKA, DERRY

Dijaki programa **tehnika računalništva** in dijaki programa **ekonomski tehnik** iz Šolskega centra Postojna smo se v mesecu juniju odpravili na prakso v tujino. Odšli smo na severno Irsko, v mesto Derry. Na prakso nas je skupno odšlo devet dijakov in dijakinj.

Pred samim odhodom v tujino smo se udeležili **nekaj »vikiend delavnic«** – pedagoške priprave, kjer smo utrjevali in poglobljali znanje **angleškega jezika, spoznavali kulturo, zgodovino in druge zanimivosti Irske**. Poleg učenja in spoznavanja novih vsebin tuje dežele smo morali pripraviti tudi **predstavitve naše šole, države in regije**. Pred odhodom je bilo potrebno urediti dokumentacijo in oddati CV, ki je nujno »zlo« opravljajanja prakse v tujini.

Na pot smo se odpravili 3. junija, zgodaj zjutraj s postojnske železniške postaje. Spremljala nas je vodja projekta, Dolores Keš. Z vlakom smo odšli do Zagreba. V Zagreb smo prispeli okrog 12. ure. Pot smo nadaljevali s tramvajem, odšli do glavne avtobusne postaje, od tam pa z avtobusom do letališča. Na letališču smo prevzeli karte in oddali prtljago ter odšli v čakalnico za naš let. Z letalom smo leteli do londonskega letališča Gatwick.

V Londonu nas je pričakalo deževno vreme in mraz. Ko smo prevzeli prtljag, smo se s taksijem, ki je bil začuda cenejši kot redni avtobusni prevoz, odpravili do večjega letališča Heathrow. Tam smo imeli polet do Belfasta, ki je bil krajši in je trajal slabo uro. V Belfast smo prispeli ob 9.00 uri zvečer. Do Derry-a in samega stanovanja smo odšli z manjšim avtobusom. Vozili smo se slabi dve uri. Pot je bila zelo naporna in po koncu dneva smo bili vsi zelo izčrpani. Povratek je bil popolnoma identičen, z razliko, da smo se odpravili sami, saj nas je profesorica Keš po nekaj uvajalnih dnevih in preživetih prvih dneh mobilnosti zapustila. Vračanje domov je tako od nas zahtevalo večjo previdnost in pazljivost, saj ni bilo z nami nikogar, ki bi poskrbel, da bo vse tako, kot mora biti.

Življenje v tujini je bilo **zelo zanimivo, poučno in polno novih izkušenj**. Kot način nastanitve smo si izbrali študentsko hišo. V njej smo živeli sami v več majhnih stanovanjih. Morali smo si **sami kuhati in oprati prerilo**. Veliko smo imeli prostega časa, zato smo imeli priložnost dobro ogledati mesto. Med nastanitvijo na Irskem je bil organiziran tudi voden ogled

irskih znamenitosti.

Prvi teden nastanitve v tujini smo obiskovali **tečaj angleščine**. Z nami so bili tudi drugi dijaki in študentje, predvsem Italijani, Španci, Francozi. Bilo je pa tudi veliko drugih.

Druga dva tedna smo imeli samo **prakso pri delodajalcih**. Vsak dijak je bil napoten v določeno podjetje oz. ustanovo, kjer je opravljal praktično usposabljanje. Naš urnik je bil v večini od 10.00 do 16.00 ure. Opravljali smo različna dela, ki pa nam niso predstavljala težav. Tako kot pri tečaju angleščine tudi tukaj nismo delali sami. Z nami so delali tudi drugi študentje in dijaki, ki so bili tu na praksi. Skozi opravljanje prakse smo ugotovili, da smo se v dosedanjem šolanju veliko naučili, predvsem pa da imamo veliko uporabnih in praktičnih znanj.

Življenje na Irskem se zelo **razlikuje od našega**. Zanimiv je **utrip mesta**, saj je mesto popolnoma **irsko obarvano**, kljub temu da geografsko sodi v Veliko Britanijo. Imajo veliko več deževnih dni in nižje temperature. Dnevi so daljši (sončni zahod je bil v času našega bivanja ob 23. uri zvečer). Ljudje so zelo prijazni in nasmejani. Prebivalci ne dajo veliko na urejenost in zunanjo podobo hiš, prav tako ne na materialne dobrine, veliko **večji poudarek** pa dajo na **socialno življenje in druženje s prijatelji**. Prehrana je slabša kot pri nas, predvsem nas je motilo to, da je preveč stvari zamrznjenih in že na pol pripravljenih v slogu – »mizica – pogrni se«.

Celotna **izkušnja prakse** v tujini je bila **nepozabna**. Spoznali smo veliko novih ljudi, predvsem študentov iz drugih držav. Pridobili smo si veliko novih življenjskih izkušenj in zelo izboljšali znanje angleščine (vsaj po našem mnenju). Vrnili smo se bolj samostojni in samozavestni, kot smo bili pred to izkušnjo.

Za prakso v tujini sem se odločil, ker se mi je zdela to neverjetna priložnost, da vidim svet in si obenem pridobim veliko življenjskih izkušenj, ki bodo prišle prav kasneje v življenju. Najboljše od vsega pa je dejstvo, da je bila celotna izkušnja financirana s strani programa Leonardo da Vinci mobilnost, za organizacijo pa je poskrbela šola.

Če bi imel možnost, bi se za prakso v tujini odločil še enkrat! Utrinke iz mobilnosti si lahko ogledate tudi na YouTube (Derry 2012 – praksa v tujini). **III Gregor Šajn za »Leonardovce«**

STRELSKA DRUŽINA V NOVIH PROSTORIH

Strelci strelskega društva 4. junij so tudi letošnjo sezono začeli dokaj uspešno. Začeli pa so jo na novem zračnem strelišču v bivši vojašnici v Ulici 4. armije (poleg gimnazije in glasbene šole v Ilirski Bistrici). Tudi letos tekmujejo v obeh ligah, v primorsko-notranjsko-kraški ligi (PNK), v kateri nastopa preko 150 tekmovalcev v vseh kategorijah, in drugi državni ligi Zahod, v kateri nastopa 7 ekip iz naše regije.

Bistriški strelci so v PNK ligi v kategorijah mladi pionirji – KE, po dveh krogih, ki sta bila v Idriji in Starem trgu, ekipno

prvi, posamezno je Urška Peterlin prva na obeh tekmovanjih, Erna Muhi druga na obeh tekmovanjih, Vladimir Vrh z eno zmago in drugim mestom vodi v svoji kategoriji.

V kategoriji kadetov nastopata Erik Pugelj in Matjaž Možina, ki držita šesto in sedmo mesto. V konkurenci veteranov nad 60 let so člani ekipno na tretjem mestu, vodi pa Mahne Stanislav. Z obema zmagama ekipa članov tekmuje v drugi državni ligi Zahod, v kateri pa je bila samo ena tekma. Bistriški strelci so tekmovali doma in gostili favorizirano Izolo. To je bila tudi

prva tekma na novem, še ne dokončanem strelišču. Gostje so se na novem strelišču dobro počutili in so pohvalili pogoje za streljanje in prostore ob samem strelišču. Na samem strelišču sicer manjka še nekaj popravkov, ki jih zahtevajo predpisi. Te bodo v strelski družini rešili čim prej, saj sledi pregled in uradna registracija strelišča, ki jo opravi tehnična komisija SZ Slovenija. Predvsem pa upajo, da bo uspelo do meseca marca, ko bodo gostili zadnje sedmo kolo PNK-lige, na kateri bodo sodelovali vsi nastopajoči. **III Petar Nikolič**

KONCERT KLAPE SRDELA IZ MAKARSKE

Da so občani Ilirske Bistrice veliki ljubitelji klapske glasbe, so dokazali 9. novembra v Domu na Vidmu, kjer se je v organizaciji Občine Ilirska Bistrica odvijal koncert klape Srdela iz Makarske. Obiskovalci so bili nad nastopom hrvaške klape navdušeni. Pevci, ki so bili pri nas na obisku že drugič, so tako ogreli občinstvo, ki jih je nagradilo s spontanimi aplavzi po vsaki pesmi. Ob znanih dalmatinskih in istrskih napevih, kot so Konobo moja, Ruža moja crvena in mnoge druge, pa so skupaj z občinstvom zapeli slovensko pesem Prelepa je trnovska fara.

Obiskovalce je nagovoril tudi župan Emil Rojc, ki je vse obiskovalce povabil na odprtje galerije v Domu na Vidmu in jim zaželel prijeten večer. **III**

OBČAN ILIRSKE BISTRICE SE JE SPOMNIL, DA JE LETA 1960 NASTOPILO Z SEKCIJO FOLKLORNEGA ANSAMBLA LADO V PULJSKI ARENI. ČE GA KDO PREPOZNA, NAJ KONTAKTIRA UREDNIŠTVO.

DAM V DOMU STAREJŠIH OBČANOV ŽE 2 LETI

V Domu starejših občanov v Ilirski Bistrici, že dve leti deluje skupina DAM, to je skupina za samopomoč – pomoč osebam z depresijo in anksioznimi motnjami. V Domu so nas lepo sprejeli in nam ponudili brezplačno uporabo prostorov, prav tako so pripravljeni prisluhniti vsaki naši želji, za kar smo jim iskreno hvaležni. Obenem tudi upamo na uspešno nadaljnje sodelovanje. Res je, kot pravi pregovor, da prijatelja spoznaš v stiski, in Dom nam pomaga premagovati našo stisko.

Kaj so skupine za samopomoč?

Skupine za samopomoč so neformalna osebna in medčloveška povezava oseb, ki temeljijo na samo pobudi zaradi skupnih potreb, težav in stisk.

V skupini za samopomoč se družimo ljudje s podobnimi težavami, ki jih poskušamo skupno razrešiti. Pomoč ima posebno vrednost, če jo nudi oseba, ki jo je uspešno rešila ali je šla skozi podoben problem. To je posebna vrednost samopomoči, ki je strokovnjaki kljub trudu in znanju ne morejo doseči.

Kako delujemo v naši skupini?

- Kot vzajemna pomoč in človeška podpora,
- kot druženje, preseganje samote in osamljenosti,
- vplivamo na aktivnost in informiranje,
- dajemo pobude za spreminjanje predpisov,
- nudimo pomoč članom v kriznih situacijah in v življenjskih tiskah,
- se izobražujemo v strokovnih in splošnih temah.

Udeležba pri nas je brezplačna.

Značilnosti naše skupine:

- skupina je vodena in ima delovni načrt, da doseže cilje skupine in posameznika,
- srečanja potekajo vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 19. uri v Domu starejših občanov, trajajo uro in pol,
- temeljna dejavnost je pogovor,
- vsebina pogovora so teme, ki udeležence povezujejo, zanimajo, vedrijo, kjer lahko vsakdo izraža svoje občutke, mnenja in potrebe,
- neguje se kultura poslušanja, ki so pogoj za poglobljen pogovor,
- pogovor temelji na posredovanju ži-

vljenjskih izkušenj, brez moraliziranja, poučevanja ali kritiziranja.

Cilj je dosežen, če postane skupina za samopomoč prijateljska skupina.

In kaj pravijo o skupini naši člani?

Primer 1:

Prvič sem prišla kmalu po tistem, ko sem obiskala svojo zdravnico in ji vsa objo-kana potožila, da me je tako zelo strah. Vsega. Življenja, bolezni, smrti, ceste, trgovine, razbijanja srca, vrtoglavice, nemira in slabosti. Takrat sem se prvič srečala z besedo anksioznost; s to besedo mi je namreč zdravnica opisala moje stanje. Anksioznost? In kaj je sedaj to?, sem se doma spraševala in se odločila, da bom ubogala nasvet svoje zdravnice, ki mi je svetovala naj poiščem pomoč v Skupini za samopomoč. Skupina so tista dekleta, ženske, moški in fantje, ki se srečujemo pod varno streho Doma starejših občanov. Anksioznost, depresija, panika, fobija, motnja. To so imena naših težav, s katerimi se spopadamo, se bodrimo, si svetujemo, si izmenjujemo izkušnje, si pomagamo, jočemo in se skupaj smejemo ali pa samo molčimo. Mi smo tisti, ki smo zaradi te bolezni praktično stalno tesnobni, zaskrbljeni in napeti. Ta zaskrbljenost navadno izvira iz stvari, ki so za človeka zelo pomembne. To je denimo zdravje, služba, ljubezen, lahko gre za neko situacijo, ki ji ni videti rešitve. Skoraj vedno smo v pretiranem strahu pred nečim. Pogosto pa tudi nam samim vzrok naše napetosti in zaskrbljenosti ni znan. Svojih skrbi se ne moremo znebiti, čeprav se lahko zavedamo njihove nesmiselnosti. Ne moremo se sprostiti niti ponoči, zato imamo težave s spanjem, naše skrbi pa običajno spremljajo tudi številne telesne težave, kot so glavoboli, potenje, drgetanje ali težko dihanje. Vzroki za naše težave se skrivajo globoko v nas, v našem otroštvu, slabih izkušnjah, neprijetnih spominih, lahko so celo podedovane, v nas pa se pojavljajo kot neprijetne vsiljive misli, ki nam ne dovolijo, da bi z veseljem in optimizmom gledali v prihodnost, da bi se veselili sedanjosti in ne objokovali preteklosti. Anksiozne motnje so izjemno neprijetne,

a ozdravljive. Večina ljudi z anksiozno motnjo je dojemljiva za strokovno pomoč, uspeh obravnave pa je odvisen od vsakega posameznika. Nekateri ljudje se odzovejo na zdravljenje po nekaj mesecih, drugi pa potrebujejo za to leto dni ali še več. Čeprav je zdravljenje pri vsakem bolniku nekoliko drugačno, pa obstaja več standardnih pristopov, ki so se izkazali s svojo učinkovitostjo. Terapevti lahko uporabijo bodisi en način zdravljenja bodisi določeno kombinacijo pristopov. Sama sem se odločila, da bom anksioznosti ubežala s pomočjo Skupine za samopomoč, ki jo vodita Jerica in Judita. Skupaj se učimo spreminjanja in obvladovanja svojega vedenja, učimo se spoprijemati s težavnimi situacijami, kar nam pomaga pridobiti občutek, da obvladujemo svoje življenje. Padamo in vstajamo, a vseeno vztrajamo, da bomo nekega dne uspeli in znali spremeniti neplodne ali celo škodljive miselne vzorce, ko se poglobljamo v svoje občutke in se učimo ločevati resnične misli od neresničnih ter koristne od nekoristnih. Vsak drugi in četrti četrtek ob sedmih zvečer torej, pod vašo streho.

Primer 2:

Jaz sem v skupini od samega začetka in prišla sem prepričana, da dobro krmarim. Spoznala sem, da mi manjka veliko, da moram nekaj spremeniti na sebi, da imam zgrešene kalupe, ki so me pahnili v duševno bolezen. Stresne preizkušnje se učim jemati neosebno, da nisem s tem obremenjena. Imam drugačne potrebe, stvari so dobile drugačen pomen. Tu sem slišana, razumljena, tu nisem čudna, tu sem zdrava. Skupino sprejemam kot šolanje za življenje, pripadnost tej skupini je postala nujno veselje.

Nekaj utrinkov iz naše skupine ODSEV društva DAM.

Dobrodošli vsi, ki imate psihične težave, saj je skupina zaupna, je varen prostor za vse, ki potrebujete pomoč.

Kontakt:

Jerica : penkoj@gmail.com

telefon: 040835678

Judita: judita.dso@gmail.com

telefon: 041707602

URADNE OBJAVE

OBČINE ILIRSKA BISTRICA

št. 4 III leto 5
Ilirska Bistrica,
06. 12. 2012

Občinski svet Občine Ilirska Bistrica je na podlagi 16. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave PN št. 18/95, 18/97, 30/98, 4/08, Uradni list RS št. 31/99 in Uradne objave časopisa Snežnik, št. 4, 30.6.2006) in na predlog sklepa Odbora za stavbna zemljišča, stanovanja in poslovne prostore, sprejetega na 12. seji dne 16.10.2012, na svojem nadaljevanju 14. seje dne 20.11.2012 sprejel naslednji

SKLEP

I.

Zemljišče parc. št. 2578/15 – cesta v izmeri 159 m² k.o. Trpčane, se izloči iz javnega dobra ter se pri njem vpiše lastninska pravica na Občino Ilirska Bistrica.

II.

Sklep stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnih objavah Občine Ilirska Bistrica v glasilu Bistriški odmevi.

Številka: 478-40/2010

Datum: 20.11.2012

ŽUPAN
Občine Ilirska Bistrica
Emil Rojc

Občinski svet Občine Ilirska Bistrica je na podlagi 16. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave PN, št. 18/95, 18/97, 30/98, Uradni list RS, št. 31/99 in Uradne objave časopisa Snežnik, št. 4, 30.6.2006) na predlog Odbora za stavbna zemljišča, stanovanja in poslovne prostore sprejetega na 12. seji dne 16.10.2012, na nadaljevanju 14. seje dne 20.11.2012 sprejel naslednji

SKLEP

I.

Zemljišče parc. št. 1715/9 k.o. Topolc se izloči iz javnega dobra in na njej vpiše lastninska pravica na Občino Ilirska Bistrica.

II.

Po umestitvi sortirnice na delu parc. št. 1715/9 k.o. Topolc, se odparcelira površina parcele, ki je potrebna za izgradnjo sortirnice, na ostali, nepotrebni površini parcele se nazaj vzpostavi status javnega dobra.

III.

Sklep o izločitvi parcele iz javnega dobra stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnih objavah Občine Ilirska Bistrica v glasilu Bistriški odmevi.

Številka: 478-91/2012

Datum: 20.11.2012

Župan
Občine Ilirska Bistrica
Emil Rojc

PREVENTIVNE MERITVE

Diabetes je bolezensko stanje, ki sporoča, da se naše telo na najpomembnejši metabolni hormon inzulin, ki je odgovoren za absorpcijo glukoze v celice, ne odziva pravilno. Posledica tega je, da celice niso sposobne proizvesti dovolj energije za naše vsakodnevne aktivnosti; glukoza pa se ne porablja, temveč kopiči v krvi, njen presežek pa izločamo preko ledvic. Najpogostejši simptomi, ki se ob tem pojavijo, so pogostejše uriniranje, povečana žeja in apetit, utrujenost in hujšanje.

Sladkorno bolezen delimo na dva tipa, kjer velja, da se diabetes tipa 1 najpogosteje razvije pri otrocih, najstnikih in odraslih, mlajših od 30 let, povzročajo pa ga avtoimuni dejavniki, zato pa nanjo

nimamo vpliva. Ravno nasprotno pa velja za sladkorno bolezen tipa 2, ki je ena najpogostejših kroničnih bolezni. Zanj je značilno, da se pojavlja šele po 45. letu, najpogostejši dejavniki tveganja pa so debelost, maščevje okrog pasu, premalo gibanja, visok krvni tlak, visoka raven holesterola in nižja raven HLD ter visoka raven trigliceridov.

Ker sta dva odločilna faktorja oz. pokazatelja nagnjenosti k tej obliki bolezni ravno visoka nivoja krvnega pritiska in inzulina, smo se v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica odločili za preventivno akcijo za naše stanovalce in zaposlene. Tako dvakrat mesečno med 9. in 11. uro zanje izvajamo omenjene meritve. Odziv je več kot pozitiven, saj vsakokrat opravi-

mo vsega skupaj približno 60 meritev, ki so odločilne za pravilno preventivno samozdravljenje dalje. V kolikor se namreč izkaže, da ima posameznik omenjene faktorje povišane, je to zanj dober in pravočasni pokazatelj, da je potrebno čim prej temeljito spremeniti način prehranjevanja in v vsakodnevno rutino vključiti tudi telesno vadbo, saj lahko s tem bolezen zagotovo preprečimo ali pa vsaj ustavimo njeno napredovanje. S preventivnimi meritvami smo pričeli in tudi nadaljujemo v želji, da vsem stanovalcem in kolektivu zagotovimo možnost rednega nadzora nad svojim zdravjem, posledično pa tudi znatno višjo kakovost življenja. **III Vesna Gulja Dom starejših občanov Ilirska Bistrica**

ČLANI DRUŠTVA »VEZI« PO NAKUPIH V TRST

Društvo »VEZI« vsako leto spomladi in jeseni za uporabnike organizira nakupovanje v Trstu. S tem uporabnikom omogočimo vključevanje v širše lokalne skupnosti in spoznavanje drugih kultur (vpetost različnih kultur in ras v vsakdanje življenje, kar je značilno za velika mesta po Evropi). Poleg nakupovanja potrebnih stvari, pri čemer zaposleni skupaj z uporabniki načrtujemo nakupe in jim nudimo potrebno pomoč in podporo, si ogledamo zanimive stavbe in arhitekturo v Trstu. Do Občin se zapeljemo z avtomobili, do Trsta pa s tramvajem, saj je to prav posebna izkušnja. Oktobra je bil tramvaj pokvarjen, organiziran pa je bil avtobusni prevoz. Tako smo vseeno uresničili zadani cilj in nakupili, kar je vsak od nas potreboval; nekateri topel pullover, čevlje, drugi kavbojke, ročno torbico, žepne lučke in podobno. **III Barbara Uljan, dipl. soc. del.**

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI ZA DNEVNI CENTER SONČEK

Mesec december je čas praznikov in obdarovanja. V tem času si vsi želimo pozornosti, še posebej naši otroci, ki so naše največje bogastvo.

Dnevni center Sonček, ki deluje pod okriljem Centra za socialno delo, Il. Bistrica, obiskuje 17 osnovnošolskih otrok. Zelo si želimo obdarovati otroke, ki obiskujejo dnevni center. Glede na to da takšni dogodki ne sodijo v redno financiranje programa, skušamo na drug način pridobiti kakršnakoli sredstva. Veseli bomo Vaše pomoči v denarni (št. TRR 01100-6030302144) ali drugačni obliki. Vse informacije dobite na tel. številki Dnevnega centra Sonček : **041/422012** – Emanuela Rebec ali Alenka Tomšič.

» Pri otrocih ni majhnih korakov. Vse, kar storijo in naredijo, so velike stvari.

Predvsem srca imajo večja kot mi – odrasli.

Vanje spravijo vse, kar vidijo in vse, česar se zavedajo – tudi majhen kamenček, ki so ga opazili na cesti, listek z drevesa, poljubček kar – tako, mravljičico ali črčico, predvsem pa vse ljudi, ki so okoli njih ...«

Pearl S. Buck

Za Vaš prispevek se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo !

*Center za socialno delo Ilirska Bistrica
Dnevni center Sonček, Emanuela Rebec - vodja DC*

0,5% DOHODNINE BOM NAMENIL/LA ZA RDEČI KRIŽ ILIRSKA BISTRICA IN POMAGAL/LA LJUDEM V STISKI

Davčni zavezanci lahko v skladu z Zakonom o dohodnini do 0,5% dohodnine odmerjene od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, namenite za financiranje splošno koristnih programov, **sicer ta sredstva ostanejo državi.**

Mednje sodijo tudi humanitarne dejavnosti, zato lahko pol odstotka dohodnine namenite Rdečemu križu Ilirska Bistrica kot organizaciji, ki opravlja splošno koristno dejavnost, za pomoč ljudem v stiski.

Davčni zavezanec s tem dejanjem NI FINANČNO OBREMENJEN!

Zakaj boste namenili 0,5% dohodnine za Rdeči križ Ilirska Bistrica?

Zato, ker smo v letu 2012:

- razdelili več kot 450 prehranskih paketov in pralnih praškov,
- več kot 5000 kg hrane in več kot 10.000 kg oblačil in drugega blaga,
- namenili več kot 1000 € finančne pomoči družinam v stiski,
- večkrat obiskali in obdarili več kot 800 starostnikov, bolnih in osamljenih,
- omogočili 4 starostnikom in 8 osnovnošolcem sedemdnevno brezplačno letovanje na Debelem rtiču in tako naprej.

Iz naslova dohodnine smo v letu 2011 dobili samo 244,48 €, preostala sredstva so ostala v državni blagajni.

Odprite svoje srce in pomagajte ljudem v stiski.

Kako lahko namenite 0,5% dohodnine Rdečemu križu Ilirska Bistrica?

Na drugi strani lista je davčno predpisan obrazec, v katerega vnesete svoje podatke in se podpišete **do vključno 31.12.2012.**

**Pošljete ga na
Davčno upravo Postojna,
Tržaška 1,
6230 Postojna**

V sistemu e-davki na spletni strani <http://edavki.durs.si>
Da podate zahtevo na zapisnik pri vašem davčnem organu
Izpolnjen obrazec oddate v naših prostorih ali v poštni nabiralnik Rdečega križa
v Domu upokojencev, Bazoviška 28, Ilirska Bistrica (Oranž bar)

Hvala, ker nam zaupate!

**Območno združenje
Rdečega križa Ilirska Bistrica
Bazoviška 28, 6250 Ilirska Bistrica
Obmocno.zrk@siol.net, 041 233 194**

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU

(ime in priimek zavezanca)

(podatki o bivališču : naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni davčni urad, izpostava)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca									Odstotek (%)

V/na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

POMEMBNO!

V DECEMBRU BOMO NA VAŠ NASLOV DOSTAVILI POSEBNO TISKOVINO S TEM OBRAZCEM, KATEREGA BOSTE IZPOLNILI IN BREZPLAČNO POSLALI NA DAVČNO UPRAVO.

HVALA, KER STE SE TAKO ODLOČILI IN POMAGALI.

T2

**PREKLOPITE
NA OPTIKO TUDI VI.**

Privlačni T-2 paketi tudi na novem
optičnem omrežju!

- 50 %
Prve pol leta, pol ceneje.*

**STORITVE T-2 OPTIKE ZDAJ TUDI
V OBČINI ILIRSKA BISTRICA.**

Tudi vi izkoristite prednosti optičnega omrežja:

visoke internetne hitrosti, vrhunsko kakovost zvoka in TV slike ter zanesljivost storitev. Ne spreglejte posebne ponudbe za nove naročnike na optičnem omrežju. Izberite paket T-2 storitev in ob 24 mesečni vezavi plačajte **pol leta le pol cene**. Internet, televizija ter fiksna in mobilna telefonija že za **16,95 EUR na mesec.***

Ob vezavi za 24 mesecev, lahko stranka izbere opcijo brezplačne standardne vgradnje optičnega priključka*** ali akcijo -50%* prve pol leta.

Paket T4 MEGA

- Brežžični/WiFi internet hitrosti do **100/10 Mbps**
- HDTV priključek s programsko shemo S
- Naročnina na Mobilni paket XS (z možnostjo nadgradnje)
- Stacionarni telefonski priključek za vaš obstoječi telefon
- Naročnina na T-2 tv2go
- 10 GB za TV snemalnik

na mesec **37,99 €**

18,99 €
pol leta, pol ceneje*

080 64 64
www.t-2.net

TAKO, KOT MORA BITI.

*Akcija Prve pol leta, pol ceneje (akcija -50% prve pol leta) velja za nove T-2 naročnike, ki hkrati sklenejo nove T-2 pakete T2, T3 ali T4 ob hkratni vezavi naročniškega razmerja za 24 mesecev. Popust se bo obračunal mesečno kot 50% popust na osnovno paketno naročnino. Pogoji paketne ponudbe ter splošni pogoji, ki veljajo zanjo, kot tudi vse dodatne informacije so dostopni na www.t-2.net, ali na številki 080 64 64 ter v T-2 poslovalnicah.

***Opcija brezplačne standardne vgradnje optičnega priključka (katere strošek je po pogojih priključa na omrežje primarno dolžan kriti naročnik) na optičnem omrežju občin Ilirska Bistrica, Hrpolje-Kozina, Sežana in Komen v vrednosti 150 € z DDV velja za vse nove naročnike T-2, ki sklenejo naročniško pogodbo za nove T-2 pakete T2, T3 ali T4 ob hkratni vezavi naročniškega razmerja za 24 mesecev z aneksom k pogodbi. Aneks za brezplačno standardno vgradnjo optičnega priključka lahko sklenejo novi naročniki T-2 na optičnem omrežju občine Ilirska Bistrica, ki nimajo sklenjenega veljavnega aneksa za popust k osnovni mesečni naročnini. Veljaven aneks za brezplačno standardno vgradnjo optičnega priključka izključuje kasnejšo sklenitev aneksa za popust k osnovni mesečni naročnini.

ZDRAVJE ZA VSE

Zavod za zdravstveno varstvo Koper
Istituto per la tutela sanitaria di Capodistria

Vsak je svojega zdravlja kovač

Léto 2 / št. 12 / 2012

Vojkovo nabrežje 4/a | 6000 Koper/Capodistria | tel. +386 5 66 30 800, fax +386 5 66 30 808 | e-pošta info.zzvvp@zzv-kp.si | www.zzv-kp.si

KOLEDAR DOGODKOV

1. december,
SVETOVNI DAN
AIDSA

3. december,
MEDNARODNI DAN
INVALIDOV

5. december,
MEDNARODNI DAN
PROSTOVOLJSTVA

10. december,
DAN ČLOVEKOVIH
PRAVIC

11. december,
MEDNARODNI DAN
GORA

18. december,
DAN
NARAVOSLOVCEV

20. december,
SVETOVNI DAN
ČLOVEŠKE
SOLIDARNOSTI

TEMA MESECA

EVROPSKO LETO AKTIVNEGA STARANJA IN MEDGENERA- CIJSKE SOLIDARNOSTI 2012

Aleš Kenda, nacionalni koordinator Evropskega leta
aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012

V Evropski uniji ter v večjem delu preostalega sveta živijo prebivalci dlje kot nekoč, istočasno pa imajo manj otrok. Tovrstni trend z drugimi besedami imenujemo demografske spremembe.

Evropska unija se na te pojave odziva že dlje časa. Prvi odzivi pred približno tridesetimi leti so bili mešanica presenečenja in strahu, kako se prilagoditi tako obsežnim spremembam. Tedanji odzivi na projekcije, ki so napovedovale vse večji delež starejših, so bili polni zaskrbljenosti, sčasoma pa je o teh spremembah začelo prevladovati pozitivno mnenje. Vse jasneje se kaže, da dolgo življenje v 20. in na začetku 21. stoletja predstavlja enega od največjih civilizacijskih dosežkov, ki smo mu priča. Naj to ponazorim s podatkom, da je bilo v Sloveniji sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja 33 oseb, ki so bile starejše od 100 let, danes, slabih 20 let za tem, pa je v Sloveniji že okoli 250 stoletnikov.

Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012 predstavlja eno od pomembnejših aktivnosti EU in držav članic pri odzivanju na demografske izzive. **Namen Evropskega leta 2012 je ustvarjanje starosti prijazne Evrope ob istočasnem upoštevanju interesov in potreb tudi drugih generacij.**

Kaj pomenita aktivno staranje in medgeneracijska solidarnost za nas posameznike? Pomeni, da moramo živeti bolj zdravo in bolj aktivno, kot smo do sedaj, biti moramo dlje časa delovno aktivni, biti moramo socialno vključeni, če se le da, se moramo ukvarjati s prostovoljstvom, predvsem pa moramo sodelovati in biti solidarni z drugimi generacijami tudi izven svoje družine.

Obeleževanje Evropskega leta kot leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012 pomeni za vse ključne dejavnike v Sloveniji, tako za predstavnike politike, vlade, stroke, socialnih partnerjev kot lokalnega okolja, nevladnih organizacij in civilne družbe, pomembno obvezo in spodbudo pri odzivanju na demografske spremembe. V Sloveniji smo veseli, da naslov Evropskega leta vključuje tudi medgeneracijski vidik. Ta odločitev namreč pomeni tudi svojevrstno priznanje Sloveniji. Predlog, da bo Evropsko leto 2012 posvečeno ne samo aktivnemu staranju, ampak tudi medgeneracijski solidarnosti, je namreč eden od zaključkov mednarodne konference o Medgeneracijski solidarnosti za družbo solidarnosti in socialne povezanosti, ki jo je organizirala Slovenija v sodelovanju z Evropsko komisijo in nevladnimi organizacijami v času svojega

predsedovanja Svetu EU v aprilu leta 2008.

Evropsko leto 2012 je tako v Sloveniji lepa priložnost in spodbuda vsem deležnikom, ki se jih demografske spremembe kakorkoli dotikajo. To je čas za predstavitev novih idej, za iskanje inovativnih rešitev, za povezovanje ter za seznanjanje s primeri dobrih praks tako iz Slovenije kakor tudi od drugod.

To je leto priložnosti tako za lokalni kot nacionalni nivo, za predstavnike nevladnih organizacij, socialne partnerje in vse druge, da predstavijo svoje odzive na demografske spremembe. V letu 2012 je po Sloveniji poteklo mnogo dogodkov v počastitev tega leta. Želja mnogih pa je, da se aktivnosti v decembru 2012 ne bi zaključile, temveč da bi se nadaljevale tudi v prihodnjih letih.

AKTUALNO

STAROST ZA VSE, VSE ZA STAROST

Živa Žerjal

Zaradi demografskih sprememb, ki jih povzročata podaljšana življenjska doba in nizko število rojstev, se delež Evropejcev, starejših od 65 let, zelo hitro povečuje. Spremembo v starostni strukturi prebivalstva zaznavamo tudi v Sloveniji, kjer je delež starejših od 65 let na dan 1. 1. 2012 znašal 16,8 % (podatki SURS). Izjema ni niti zdravstvena regija Koper, kjer je ta delež še nekoliko višji, saj je toliko starih kar 17,1 % vseh prebivalcev. Znotraj te starostne skupine je 60,1 % žensk (to je 15.108 posameznic) in 39,9 % moških (to je 10.049 posameznikov). Razmerje med spoloma se povečuje z naraščanjem starosti. V regiji imamo v starostni skupini od 95-99 let 14 moških in 67 žensk ter 3 moške in 11 žensk, starih 100 let in več. Najvišji delež posameznikov, starih 65 let in več, je v upravni enoti Ilirska Bistrica (19,4 %), najnižji pa v upravni enoti Sežana (15,2 %), ki zajema občini Sežana in Komen.

Na Zavodu za zdravstveno varstvo Koper smo se na ta pojav odzvali z izdajo publikacije »Starost za vse, vse za starost«, ki na območju naše regije predstavlja pomembno novost, saj je prvi projekt, v katerem so na enem mestu zbrane informacije in kontakti organizacij, ki jih starostniki potrebujejo. Publikacija je nastala z namenom informiranja in svetovanja starostnikom in vsem, ki za njih skrbijo, o razpoložljivih programih in storitvah ter njihovih izvajalcih, ki so na voljo v naši zdravstveni regiji.

Prav tako bo zagotovo uporabna tudi za strokovne delavce, saj lahko na enem mestu najdejo ažuren seznam kontaktov vseh organizacij, ki delujejo na področju starejših v zdravstveni regiji Koper.

V publikaciji so zbrane informacije o storitvah, do katerih so upravičeni starejši, ter predstavljene »vstopne točke« v slovenski sistem dolgotrajne oskrbe. To so vse organizacije, bodisi vladne ali nevladne, ki opravljajo in/ali organizirajo dejavnosti, povezane

Pišite nam na e-naslov: zdravje@zzv-kp.si

ZDRAVJE ZA VSE 1/2

Fotolia

Naslovnica publikacije "Starost za vse, vse za starost".

z vsakdanjim življenjem starejših. Zaradi boljše preglednosti so organizacije predstavljene po sklopih, in sicer so najprej navedene vladne organizacije, ki skrbijo za zdravstveno in socialno varstvo starejših, nato pa nevladne organizacije, ki se delijo na humanitarne in dobrodelne organizacije ter na različna društva. Na koncu so navedene še zasebne organizacije, med katerimi so podjetja, ki opravljajo dejavnosti zdravstvene nege in oskrbe na domu, ter trgovine s tehničnimi pripomočki. Tako lahko v publikaciji poiščete kontakte (naslov, telefonsko številko in ponekod tudi elektronsko pošto) in kratke predstavitve dejavnosti zdravstvenih domov; bolnišnic; centrov za socialno delo; domov za starejše; oskrbovanih stanovanj; društev, ki organizirajo dejavnosti za svoje člane; društev, ki so organizirana za obvladovanje bolezenskih procesov in dviga kakovosti življenja članov; društva za povečanje kakovosti življenja in ki dejavnosti organizirajo tudi za nečlane; društva, ki opravljajo poslanstvo Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Želimo si, da bi starostniki, vsi tisti, ki za njih skrbijo, ter strokovni delavci, ki delujejo v raznovrstnih organizacijah za pomoč starostnikom, v publikaciji našli koristne informacije zase, za svojce in morebiti tudi za svoje strokovno delo ter da bi jim olajšale izbiro najbolj ustreznih in primernih storitev.

Publikacija je dostopna tudi v elektronski obliki na spletni strani: www.zzv-kp.si.

PRIMER DOBRE PRAKSE

AKTIVNO STARANJE MED IZZIVOM IN NUJO

Valentina Klemš

Območno združenje Rdečega križa Piran skozi svoje programe že leta zavestno izvaja konkretne korake, ki spodbujajo občane k aktivnemu staranju in solidarnosti med generacijami. Pri tem se preko svojih organov in prizadevnih prostovoljcev ter ostalih cenjenih sodelujočih poslovnih partnerjev, donatorjev in sponzorjev povezuje v široko socialno mrežo raznolikih izvajalcev. Naj izpostavimo le nekatere izmed njih: → postaje RK delujejo v večini krajevnih skupnostih in drugih ustanovah, kjer prostovoljci, ki so bodisi tudi sami v aktivni delovni dobi ali upokojeanci, skrbijo za zdravstveno preventivo, izobraževanje, informiranost in socialno pomoč starejših in starajoče se srednje generacije. → Različne delavnice za mlade, kjer jim znanja podajajo prav izkušeni in prekaljeni starejši prostovoljci. Ti že leta, iz dneva v dan, z veliko mero osebne odločitve in odgovornosti »živijo stil« aktivnega staranja in medgeneracijskega sožitja. Tu imamo v mislih delavnice prostovoljstva in medgeneracijskega družabništva, izobraževanja, sodelovanja skozi izmenjave dobrih praks (npr. osnovne in srednje šole, vrtci, mladinski centri, KS, društva upokojeancev in invalidov, domovi in dnevni centri za starejše itd.). Ne nazadnje pa je opazno vzporedno spodbujanje podjetij h korporativnemu prostovoljstvu. Le-to predstavlja eno najsodobnejših oblik družbene odgovornosti podjetja. (Ker so časi sponzorstev in donatorstva v zatonu, se podjetja odločajo za inovativne oblike sodelovanja z lokalnim okoljem na načine, ki delujejo stimulatивно tako na zaposlene kot na poslovne cilje podjetja.) Primer dobre prakse se je udeležil pri letošnji obnovi humanitarnega skladišča RK Piran, ko so se na ta način odzvali: Okolje Piran, Obok Lucija, Vikomont iz Ljubljane, Hartis, mizarstvo Pero Vidovič iz Pirana ter še mnogi drugi. Dijaki gimnazije A. Sema iz Portoroža pa so ob tej izkušnji, ko so priskočili pri pleskarskih in vzdrževalnih delih, prav gotovo »izpi-

Novo pobarvanko za najmlajše, lahko najdete v Kotičku za najmlajše na naši spletni strani www.zzv-kp.si.

lili» marsikatero pozitivno vrednoto. → Prostovoljno, brezplačno in anonimno krvodajalstvo je ena od osnovnih dejavnosti RK, ki ga z enakimi načeli solidarnosti izvajamo že skoraj 60 let in pomeni izjemno vez solidarnosti med sožitjem generacij. → Tudi zaposlovanje starejših nezaposlenih nad 50 let na t. i. javnih delih, ki so čez čas postali novi sodelavci in prostovoljci RK, je zavestna izbira na trgu delovne sile že polnih 21 let. → Primer odmevnejših letošnjih novosti je tudi sodelovanje z vrtcem Mornarček iz Pirana, ko so se zaposleni in starši otrok množično odzvali s skupno krvodajalsko akcijo. Malčki so se ob vsem tem humanitarnem dogajanju neposredno srečali tudi s prostovoljkami RK (»nonice prostovoljke« in »nonice krvodajalke«) na temo krvodajalstva, humanosti, prostovoljstva in medgeneracijskega sožitja. S tem želimo mladim generacijam privzgojiti moralno-etične vrednote in vzgojo za prostovoljstvo in solidarnost v smeri premostitve najnevarnejše krize doslej, ki človeštvo ogroža. Morda bolj kot katerakoli doslej – govora je seveda o t. i. krizi vrednot.

Kljub temu, da se leto izteka, pa imamo v prihodnje obilo možnosti, da sleherni dan izkažemo in ozavestimo resno osebno namero k dvigu medgeneracijskega sožitja in pomoči ljudem v našem okolici. To se bo zrcalilo v bolj zdravih osebnih odnosih, od katerih bomo imeli največ koristi vsak posebej in vsi skupaj.

Nekateri strokovnjaki so mnenja, da je gospodarska in finančna kriza za vse nas velika preizkušnja in izziv, da iz nje odidemo kot boljši ljudje in državljani. Mladi na brezpotju, brezposelni vseh starosti, kronični bolniki, revni upokojeanci so le vrh ledene gore, ki morda že danes, v vaši najbližji sosesčini, potrebujejo prav vašo pomoč. Pa naj gre za generacijsko, poslovno ali tisto čisto preprosto človeško plat! Pravzaprav je vseeno, kajti cilj je vedno isti: živeti bolje skozi solidarnost generacij. Morda nam bo vsem skozi čas, s finančno in moralno podporo države, lokalnih oblasti, sponzorjev in donatorjev (kot je bilo to zapisano že pred petimi leti v dokumentih skupščine Območnega združenja Rdečega križa Piran) le uspelo tudi uradno ustanoviti t. i. Medgeneracijski center, ki v Piranu že sedaj deluje v minimalni obliki in poslovnih prostorih organizacije **Rdečega križa Piran na Župančičevi 14.**

Glede starosti in staranja pa si velja zapomniti misel, da naj bi se priprava na starost posameznika začela najkasneje v srednjih letih.

ALI STE VEDELI

... da smo ob zaključku Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012 na ZZV Koper izdali priložnostno znamko? Motiv na znamki je povzel po naslovnici naše publikacije »Starost za vse, vse za starost«, ilustracija pa spodbuja trajno obliko sožitja več generacij, medsebojno komunikacijo med starostniki in mladimi ter osebni razvoj starostnika. To je že šesta priložnostna znamka, ki smo jo izdali. Predhodne smo prav tako posvetili obeležitvi dogodkov s področja zdravja in/ali promociji zdravja.

NAPOVEDNIK

... 6. decembra bo ob 11.00 na Zavodu za zdravstveno varstvo Koper v okviru Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti tiskovna konferenca. Osrednji gost bo nacionalni koordinator Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012, gospod Aleš Kenda z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Direktorata za socialne zadeve. **Vabljeni/-e!**

Novice Zdravje za vse so brezplačen mesečnik, dostopen na spletni strani ZZV Koper: <http://www.zzv-kp.si/strokovni-nasveti-in-priporocila-mesecna-publikacija-zdravje-za-vse/> | Prav tako so novice dostopne v vseh informativnih točkah zdravstvenih domov in bolnišnic v zdravstveni regiji Koper. | Izdajatelj: Zavod za zdravstveno varstvo Koper, Vojkovo nabrežje 4a, 6000 Koper | Odgovorna oseba: Milan Krek | Glavna in odgovorna urednica: Manica Remec | Sodelavci: Lijana Petruša, Živa Žerjal, Ines Kvaternik | Oblikovanje koncepta: Slavica V. Okorn | Oblikovanje in priprava: SkupinaOpusDesign® | Lektoriranje: Martina Jelušič | Naklada: 1000 izvodov

PSIHOTERAPIJA TUDI PRI VAS

Beseda psihoterapija izhaja iz grške besede in pomeni zdravljenje duše. Danes je psihoterapija opredeljena kot samostojna znanstvena in strokovna disciplina, ki se preko različnih metod in tehnik ukvarja z zdravljenjem raznih psihičnih težav ali motenj. Izvaja jo psihoterapevt. V Sloveniji imamo različne vrste psihoterapije, namen vseh psihoterapevtskih smeri pa je isti – pomagati ljudem.

Pomagamo lahko ljudem z različnimi težavami, naj bodo to motnje razpoloženja – npr. depresija, anksioznost, panični napadi, različni strahovi, pa razne odvisnosti, zlorabe, premagovanje stresa, pomoč pri žalovanju, v odnosih itd.

V psihoterapijo se lahko vključijo posamezniki, pari, družine, lahko pa delamo tudi v skupinah. Terapije potekajo preko pogovora, kjer delamo na težavah, ki jih imajo ljudje, le-te preko različnih tehnik ozavestimo, predelamo in se tako lažje spopademo z njimi.

Uspešnost je odvisna od raznih dejavnikov, med katerimi je zelo pomemben odnos med psihoterapevtom in klientom, kjer je pomembno zaupanje, sprejemanje in spoštovanje drug drugega. Zelo pomembna je tudi motivacija klienta, koliko se je pripravljen ukvarjati s seboj in se s tem posledično spreminjati.

Iz dneva v dan se več ljudi odloča za psihoterapijo. Glede na to da jo izvajamo tudi v vašem kraju, bi vam mogoče najbolj nazorno prikazali, kaj in kako delamo v psihoterapiji preko zgodb nekaterih naših klientov.

Prva zgodba:

Že več let imam težave v duševnem zdravju. Od začetka sem vključena v terapevtsko skupino za samopomoč. S časom sem opazila, da potrebujem tudi individualno obravnavo. Hotela sem hitro in učinkovito »nadgradnjo«, začela sem s psihoterapijo. Med pogovori sem vedno izzvana z »zakaji«, ki mi dajo misliti, da si odgovorim z »zatoji«. Spoznanja so večkrat nabita s čustvi, zelo boleča, tudi solze se lahko potočijo, pot spoznanj pa pelje le v zdravje. Ob tem se srečujem tudi z jezo nad samo seboj, ker sem si to zgrešenost toliko časa dovolila. Že prej sem veliko stvari ozavestila, tako da sedaj nekako končujem pri sebi, obenem pa izvajamo z možem družinsko sistemsko terapijo. Cilj je izboljšati medsebojne odnose, dobro voziti v zakonu. Pomemben je način, da naletiš na vzroke za določene kalupe, ki te spremljajo skozi življenje in niso najbolj »zdravi«. Menim, da ima duševna bolezen poučni značaj.

Druga zgodba:

No, pa je tukaj september. Po porodniškem dopustu se vračam v službo, malček gre prvič v varstvo, starejši sin gre v prvi razred, v službi pa sami novi obrazi – od nadrejenega do sodelavcev, udeležim se strokovnega izobraževanja in prevzemam nove in nove obveznosti. V veri, da sem supermama, superžena in superdelavka, seveda kratko malo pozabim, kdo sem JAZ.

In potem se nekega dne svet ustavi. Sesuje se na tisoč koščkov, namesto njega pa zazija tema. Obiščem svojo zdravnico, ki hitro postavi diagnozo – depresija. Po glavi mi roji tisoč vprašanj: Kaj je to? Kako naj poiščem pomoč? Usmeri me k psihoterapevtki, ki jo še danes obiskujem. Z njo sem spoznala, da obstaja rešitev za moje težave. V najtežjih trenutkih mi je pomenila edino oporo, ki me je popolnoma razumela. Naučila sem se ceniti samo sebe in graditi na svojih pozitivnih lastnostih. Skupaj sva šli skozi različne psihoterapevtske tehnike, ki so mi pomagale do zadanih ciljev. Veliko sva se pogovarjali o mojih izkušnjah in dogodkih iz preteklosti. Zdaj sem se vrnila v službo in sem pri svojem delu popolnoma samostojna. Čutim pa, da je ostalo še nekaj ciljev, ki bi jih rada dosegla, zato bom s psihoterapijo nadaljevala. Saj le tako sem danes to, kar sem – BOLJŠA JAZ.

Tretja zgodba:

Potem, ko sem se odločila, da je bilo dovolj dela od 7. zjutraj do 20. ure zvečer, sem zaplula v srečne in vesele upokojenske vode. Tako sem vsaj takrat mislila. Ker sem že malce v letih, sem se še preselila v mirnejše in manj stresno okolje in začela uživati zasluženi počitek. Tudi tako sem takrat mislila. No, nekaj časa je kar šlo, nenadoma pa sem se znašla v nekakšnem novem in neznanem stanju, spremljati so me začeli čudni strahovi, spanec me zvečer ni in ni hotel obiskati, včasih sem se potila, se tresla in pogosto mi je bilo čudno slabo. Ker se ponavadi ne predam hitro, sem nekaj časa kar sama ugibala, kaj se vendar dogaja z mano, na koncu pa ni šlo več in odpravila sem se k zdravniku. Najbrž sem izgledala precej zbegana, ko mi je zdravnica rekla, da sem nekoliko anksiozna, tesnobna torej, in da mi razen primernih zdravil svetuje tudi *delo na sebi*, saj naj bi korenine anksioznosti običajno segale daleč v otroštvo; na listek mi je napisala še terapevtkino telefonsko številko. Prav debelo sem gledala, ko sem doma napadla vse mogoče strani na internetu, da bi zvedela, kaj to anksioznost sploh je. Pravzaprav sploh nisem mogla verjeti, da se moram s posledicami travmatičnih izkušenj iz otroštva začeti boriti sedaj, pri šestdesetih letih. A anksioznost ne vpraša za leta niti za spol, prav nič izbirična ni, ko »išče svojo žrtev«. No prav, sem si rekla, bom pa poklicala še tole gospo ali gospodično, pa bom potem videla, kaj bom naredila. Ni bilo dolgo, ko sem k terapevtki hodila vsak teden in še vedno

hodim, čeprav je od mojega prvega obiska pri njej minilo že več kot osem mesecev. V teh mesecih sem se znova in znova srečevala z vsemi tistimi neprijetnimi, žalostnimi in grdimi resnicami, ki so me spremljale skozi otroška leta. Delo na sebi res ni mačji kašelj, mislim celo, da je to eno od najtežjih del, s katerimi se človek lahko sreča. Vsak teden sem padala v temne luknje spoznanj, lezla iz njih, jokala in se smejala, včasih sem hotela kar koga »malo preteptsti«; včasih je bilo res hudo. A s terapevtko sva vztrajali in jaz sem verjela njej in sebi, da zmorem in da bom nekega dne gotovo zlezla na rob zadnje temne luknje in obstala na njenem varnem robu. Teden za tednom se z mene luščijo in padajo na tla nekdanji strahovi, slabost je že minila, tresem se skoraj ne več in tudi spim, kot se spodobi. Vsak teden sedem na stol nasproti terapevтке samozavestnejša, polna

novih izkušenj in vesela vsakega svojega novega uspeha. Spet globoko diham in se veselim dni, ki so tukaj in tistih, ki še pridejo. Preteklost pa počasi odhaja in jaz nisem več njena žrtev.

Še bi lahko nadaljevali z zgodbami, kajti toliko, kolikor je različnih ljudi, toliko različnih zgodb se odpira v procesu psihoterapije.

Za terapijo se odločijo zelo motivirani ljudje, ki jim razne težave onemogočajo kakovostno življenje. Gre za dolgotrajno terapijo in pogosto je treba trdo delati, saj vemo, da je sebe najtežje spreminjati. Vendar ko uspemo doseči prvi cilj, vidimo, da je bila prehojena pot vredna časa in našega truda. III J P

FOLKLORNO DRUŠTVO GRADINA VABI OB 10 OBLETNICI FS NA MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL PLES BREZ MEJA

V DOM NA VIDMU V ILIRSKI BISTRICI 22.DECEMBRA OB 18 H
NASTOPILE BODO SKUPINE IZ ITALIJE HRVAŠKE IN SLOVENIJE

Hvala za mnoge drobne stvari,
za katere med letom se zdi kot,
da jih ni,
pa vendar v toplini praznične noči
zanje vemo le mi,
prijatelji...

**Prijetne božične praznike
in
SREČNO 2013
Dam - ovc**

Društvo za ohranitev zgodovinskih vrednot 18.maj naproša vse občane,
ki imajo kakršnokoli slikovno gradivo iz vojnega obdobja
ali požigu vasi v Ratečevem Brdu in Kilovčah,
da jih kontaktirate na tel. 031 829 443.

MISEL O KNJIGI ...

Emma Donoghue: Soba

Prevedla Tea Mejak, naslov izvirnika: Room,
Mladinska knjiga Založba, d. d., Ljubljana, 2011

»Danes izberem špagete in zraven je še brokoli, ki ga ne izberem, ampak je samo zdrav. Brokoli razrežem na koščke z žagastim nožem, včasih ga kar pogoltnem, kadar Mama ne gleda, in potem reče: »O, ne, kje pa je tisti velik kos?«, samo ni zares huda, ker sva od surovih reči samo še dosti bolj živa.«

Alegorija moči, zavita v žanrsko zgodbo, ki se spogleduje s kriminalko. Pa vendarle je bibliotekarsko umeščena pod »romani ostalih narodov«. Kanadska pisateljica irskega rodu, **Emma Donoghue**, ki je mimogrede moja istoletnica, je za roman **Soba** prejela veliko uglednih nagrad, med drugim *Hughes & Hughes* za najboljši irski roman in *Rogers Writer's Trust* (za najboljši kanadski roman). Gre za knjigo, primerno za filmsko uprizoritev, ki je lahko zgodba katere koli družine. Tiste tu ali one daljne na Aljaski, ali kje že. Vprašanje svobode. (Naj samo omenim, da sem hkratio prebiralala dramsko besedilo **Zalke Grabner Kogojeve Okno** (priporočam) z zelo podobno tematiko ter **Zbiratelj Johna Fowlesa** z ravno tako podobnim pisanjem, a drugačnim zornim kotom, tudi priporočam). Zgodbo pripoveduje petletni otrok Jack, čigar svet je uokvirjen skozi bivanje na desetih kvadratnih metrih, v prostoru, kjer sobivata Hladilnik, Televizija in še nekaj, tam rojenemu in živečemu otroku, zelo pomembnih eksistencialnih stvari. Groza resničnih primerov, ugrabitev kot na primer Elisabeth Fritz ali Natasha Kampusch, sta nedvomno pripomogli k pisanju pričujoče zgodbe – skozi prefinjen slavospev materinski ljubezni in volji do življenja. Mati-junakinja, ugrabljen pri devetnajstih, veliko let pogrešana, samosvoja, posebna, skuša otroka vzgajati najbolj mogoče normalno, kot normalno lahko v takem prostoru sploh karkoli je. Svet, prilagojen ugrabitelju, je vrtna lopa, skrita pred milijoni neželjenih oči. Osrednji junak knjige je petletni Jack, ki je tudi prvoosebni pripovedovalec celotne zgodbe. Odlična perspektiva, popolno vživljanje v osebnost otroka je avtorici uspela izvrstno in odlično. Fantek se je rodil v Sobi kot drugorojenec (prvorojena punčka je umrla) in tam živi svoje veselje, svoj svet, ki ga kot takega edinega pozna. V sobi so majhna kuhinja, kopalniška kad, omara, v kateri Jack spi, postelja, kjer se materi otrok pridruži, potem ko »Tastar« izgine, in TV, skozi katerega Jack gleda Zunaj, ki je zanj samo fiktiven in realno neobstoječ. Nanju pazi Tastar, ki obiskuje Sobo ponoči, ko prinese hrano in »oddela posteljnosti« z mlado ugrabljenko. Medtem Jack spi v omari. Da bi ostal zaščiten. Obenem se mati trudi, kolikor se seveda lahko, da bi Jack ostal fizično in psihično zdrav. Mati se z njim veliko igra, se z njim pogovarja. Ker sama trpi za močnimi zoboboli, svojemu sinu želi omogočiti kolikor toliko »zdravo življenje«. Ampak ohranjati status quo, potem ko Tastar zgubi službo, postaja nevarno. Mati se odloči, da je nujno pobegniti. Z Jackom si izmislita načrt in potem ... Recimo, da se zgodba konča dobro. Karkoli se pod »dobrim« pojmuje. Kamorkoli se

»dobro« obrne. Svobodo nam zagotavljajo in propagirajo, v svobodo verjamemo, svobodna je umetnost, verska svoboda, svoboda tiska, govora ipd. Obstajajo svobodnjaške čepice in obstajajo prostozidarji. Obstajajo osvoboditelji in obstajajo svoboščine. In obstaja odvzem svobode. Svoboda je lahko tudi opustiti staro, toda za svobodo je potrebno ves čas skrbeti, biti pripravljen zanj sprejeti posledice. Otroci so v današnjem času gmotno dobro preskrbljeni. Otrok ima dandanes prostor v medicini, psihologiji, umetnosti, cele veje industrije so se preusmerile v potrebe otrok in se množično potegujejo zanje. Pri mnogih otrocih je dan razporejen po urniku. Za dolgočas ali prosti čas ni prostora. In smo tam. Odvzem svobode na tak ali drugačen način je stresni dejavnik in učinek na duševno in fizično zdravje je lahko katastrofalen. Z razpadom tradicij se otroci pravzaprav rojevajo v svet negotovosti. Strah in nasilje sta preko medijev, ali tudi drugače, pogosto doživeta, etične predstave o kakršnih koli vrednotah izginjajo in sprašujemo se vse bolj, ali gre pravzaprav potemtakem sploh še za svobodo in, ali otroci, tako postavljeni v brezmejen prostor, še lahko postanejo samostojni, strpni, humani in odgovorni ljudje? Kjer bi otroci potrebovali varnost, so prepuščeni samim sebi. Ali pa tistim, ki pravzaprav s kakršno koli vzgojo nimajo dosti opravka, s travmami, ki ostanejo dolgo in globoko zasidrane, pa veliko. In v knjigi o Nataschi Kampusch piše tako: »...travma nastane v trenutku, ko je žrtev, ki se ne more braniti, izpostavljena ogromni sili. (...) Travmatični dogodki izključijo socialno mrežo, ki daje ponavadi človeku občutek nadzora, pripadnosti in smisla.« V takih primerih je travma že izhod na svobodo po velikem obdobju priprtja. Največkrat gre za ponovni »zapor«, saj preveliko javno zanimanje onemogoča normalno življenje. Velikokrat svetu v resnici sploh ne gre za svobodo posameznika, sočustvovanje javnosti je varljivo, duševne smeti se spet nabirajo in taistost se nabere tudi v življenju našega malega junaka. Vendar se pisateljica tu ustavi. Taktično. Prepusti nas neskončnemu razmišljanju o napisanem, o izrečenem in še bolj o neizrečenem. Biti kos življenju, svobodnemu življenju, je tema za naslednjih tisoč misli o knjigah. Pa ne danes. Danes vam voščim le svobodo. Tako ta pravo. V kateri se veselite življenja, novih odkritij in ljudi, s katerimi se imate zares radi. Ker to velja. Vse ostalo je premagljivo. Ali skoraj. Veliko lepega do naslednjega branja, Patricija.

PROFRANK

• INŠTRUKCIJE ZA OSNOVNE
IN SREDNJE ŠOLE

• TEČAJI RUSKEGA JEZIKA

• PREVAJANJE

• LEKTORIRANJE

tel: 031 438 419

• PRODAJA IN
MONTAŽA PNEVMATIK

• HITRI SERVIS

• AVTODIAGNOSTIKA

• MONTAŽA VLEČNIH NAPRAV

tel.: 041 793 116

PROFRANK, META FRANK S.P.,
GORNJA BITNJA 8, 6255 PREM

PESEM JE ZVENELA VSE DO MAKEDONIJE

Za pevkami komornega deklškega zbora Vox Ilirica je dinamičen začetek nove pevske sezone. Zbor uspešno deluje že 28 let, v njem se je zvrstilo 87 pevk. Ustanovila ga je profesorica na bistriški glasbeni šoli, Marija Slosar Lenarčič. Pred sedmimi leti pa je vodenje prevzela profesorica glasbe in dolgoletna članica zbora Elena Sedmak. V letošnjem letu se je med pevkami razvila zamisel, da bi znova obudile stare, vendar ne še pozabljene spomine in prijateljstva med članicami. Glavna pobudnica srečanja bivših pevk je bila dolgoletna pevka Mateja Hrvatin, še vedno članica zbora. Srečanje smo izvedle zelo uspešno, saj je bil odziv nad našimi pričakovanji. Kratkih sobotnih vaj in pa predvsem druženja so se poleg pevk udeležili tudi vsi trije dosednji korepetitorji: Martin Lenarčič, Nina Volk in Vjekoslava Miculinić, povabilu se je odzval tudi Gašper Dolgan, ki je nekajkrat nastopil z nami.

6. oktobra 2012 smo se z veseljem odzvale povabilu novinarko Jane Samsa v nočni program na Radiu Koper. Oddaja je bila sicer predvajana na več radijskih postajah, udeležile pa so se je dirigentka Elena Sedmak, predsednica zbora Ana Rozman in pevka Mateja Hrvatin. Intervju je potekal v živo, program so popestrili posnetki pesmi z revij Primorska poje.

Poslušalci so izvedeli zanimiva dejstva o zboru, pa tudi nekaj skritih optimističnih želja za prihodnost.

Ker naše veselje do petja ne pozna meja, smo 14. novembra 2012 zapustile varno zavetje Slovenije in odšle na petdnevno gostovanje v Makedonijo. Tja so nas povabili člani slovenskega društva Triglav iz Bitole, sodelovale pa smo tudi s člani slovenskega združenja France Prešeren iz Skopja. Že prvi dan smo se v domu Matere Terezije v Skopju udeležile predstavitve knjige 'Jezik ostane v duši', katere avtorica je profesorica in muzikologinja Tjaša Poklar. Knjiga je posvečena znani pesnici, prevajalki in nasploh umetnici Bistrici Kranjec Mirkulovski, sicer rojeni v Skopju toda z močnimi koreninami v Ilirski Bistrici. Rojena je bila namreč kot hči Ljudmile Turšič in Marka Kranjca, rojenega v Ilirski Bistrici. Zakon z Pančtom Mirkulovskim jo je usodno vezal na Makedonijo, toda hrepenenje in spomini na rojstno Slovenijo so še kako živi. Pevke zbora Vox Ilirica smo tamkajšnjo predstavitev popestrile z nekaj slovenskimi pesmimi. V četrtek smo nastopile v kulturnem domu v Bitoli, v sodelovanju s pevskim zborom društva Triglav. Naš repertoar je obsegal slovenske ljudske, slovenske umetne, angleške umetne pa tudi dve makedonski pesmi (priredbi je

za nas napisal Ljuben Dimkaroski). Pred koncertom smo obiskale bitolski vrtec, kjer se je odvijala dobrodelna prodajna razstava in degustacija izdelkov iz buč. Makedonija nas je presenetila s svojimi skritimi biseri in globoko zakoreninjeno kulturo. Navdihnil nas je optimizem, ki navdaja Skopje, kljub potresu, ki ga prizadel leta 1963, spoznale smo vinske skrivnosti v vinskih kletah pokrajine Tikveš, kamor so nas popeljali člani društva Triglav, v Herakleji nas je navdušila čudovita akustika antičnega amfiteatra, v Ohridu pa lepota in prostranost Ohridskega jezera. Velika zahvala gre našemu vodiču, Goranu Pinzi, ki nam je z veseljem predstavil svojo drugo domovino, kajti tudi njegovi bližnji sorodniki so močno vezani na Slovenijo. Še enkrat hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k uspešni pripravi in izvedbi tega potovanja, tudi donatorjem: Zavarovalnica Triglav, d. d., OE Postojna, Plaming skupina, d. o. o., Plama – pur, d. d., Podgrad, Laris, d. o. o., Optika Primc, Kraške Lekarne Ilirska Bistrica, Andrej Frank, s. p., Belin, d. o. o., Tapetništvo Žele Milan, s. p., Kirn, d. o. o., Občina Ilirska Bistrica in Ilirika, borzno posredniška hiša, d. d., ki so nas finančno podprli in nam omogočili to nepozabno doživetje.

III Monika Derenčin

AKTIVNOSTI KETŠD ALOJZIJ MIHELČIČ V MESECU OKTOBRU

Na povabilo Doma starejših občanov Ilirska Bistrica smo se šestega oktobra odzvali vabilu in z našim vložkom pomagali sestaviti mozaik ob njihovi obletnici. Odigrali smo skeč izpod peresa gospe Alenke Penko. Dogajanje je postavljeno na vas, govori o aktualnih dogodkih, opravljanju ... Stanovalce in njihove svojce smo nasmejali do solz, poželi smo bučen aplavz. Stanovalci doma so še nekaj časa govorili o skeču.

Trinajstega oktobra smo se odpravili v Rodik na praznik kostanjev. Predstavile smo se z domačimi jedmi – z ždrocem z bučo, zabeljen s pršutom, in domačimi sladicami iz buč. Ker so buče kljub suši obrodile, je bilo jedi v izobilju. Pri stojnici je za dobro voljo skrbel gospod Goti s svojo frajtonarco. Našo slastno jed je poizkusila tudi gospa Damjana Golavšek z možem, ki smo mu zaupali recept za pripravo jedi. Kljub slabemu vremenu in močnemu nalivu smo se imeli lepo. Zahvaljujem se vsem, ki so vztrajali, pekli in kuhali.

Na povabilo upokoencev iz Kopra smo šestindvajsetega oktobra odigrali veseloigro Veselo god godujemo. Napisala jo je gospa Alenka Penko. Govori o kmečkem in delavskem prebivalstvu na vasi, ki si čas krajša z obiski med seboj in ogo-varjanjem. Le ena ženska je bolj napredna, saj so ji domači

kupili računalnik. Pred polno dvorano je zanimivo igrati. Trud so nam poplačali z dolgim gromkim aplavzom.

Veseloigro smo ponovno zaigrali v nedeljo. Na povabilo kulturnega društva Prem smo v nabito polni dvorani v Čeljah uživali v igri. Čas in trud, ki ga namenimo vajam, pripravam na nastop je pozabljen, ko vidiš zadovoljne obraze gledalcev.

III KETŠD Alojzij Mihelčič, Alenka Dolgan

KTŠD HARIJE V VAŠKEM DOMU V ČELJAH

Na mrzlo in deževno nedeljo, 28. oktobra, je gledališka skupina iz Harij s komedijo "Veseli god godujemo" gostovala na vabilo KS Prem, KS Bitnja in KTŠD Prem v vaškem domu v Čeljah. Kljub temu da je na ta dan zima pokazala svojo moč, se nas je zbralo veliko krajanov, ki smo si svoj popoldan popestrili z ogledom prav pristrčne komedije, ki nas je spravila v pravo veselje in v smeh do solz.

Manjka nam tovrstnih prireditev, s katerimi se krajani povežemo in družimo. Krajani, torej hvala za vaš odziv na prireditev in vabljeni na tovrstne prireditve, ki jih pripravlja društvo v sodelovanju s krajevno skupnostjo. **III Nataša Olenik**

MILETU PRIMCU V SLOVO

*V sobotnem zgodnjem popoldnevu
je poslednjič sonce medlo še sijalo
v trenutku, ko zaprle so za vedno se oči,
in prišlo je oznanilo,
da med pevci v zboru več te ni.*

*V neozdravljivi bolezni si vztrajal
do poslednjega trenutka v nadi,
da boš svoj baritonski spev izvajal
v Kettejevem zboru, po utečeni navadi.*

*Žal utihnilo je tvoje petje.
Oblaki temni prekrili so nebo,
v družini se žalost naselila bo,
usahnilo bo na vrtu cvetje.*

Počivaj mirno v rahli zemlji!

Frane Sila

NOVO VODSTVO BO GRADILLO NA TRDNIH TEMELJIH

Člani Kulturnega športnega in turističnega društva Tabor Kalc 1869 Knežak smo se v petek, 25. oktobra, sestali na vsakoletnem rednem zboru članov na Devinu. Po branju poročil posameznih sekcij in organov društva smo skupaj s častnima članoma, in nekaj novimi člani, sklenili, da je za nami zelo uspešna sezona. Najbolj odmevni so gotovo projekti kulturne sekcije, ki se je v lanskem letu nekoliko razširila. Poleg Mešanega pevskega zbora Tabor Kalc 1869 je tako bogatejša še za dva sestava – žensko in moško vokalno skupino. Najpomembnejši in najodmevnejši projekt kulturnega dela društva je bila udeležba na mednarodnem tekmovanju *Slovakia Cantat 2012* v Bratislavi, kjer je MePZ Tabor Kalc 1869 Knežak osvojil kar dve plaketi: srebrno v kategoriji odraslih mešanih pevskih zborov ter zlato v kategoriji sodobne glasbe. To nam vsekakor ne bi uspelo brez vztrajanja, vložene energije, strokovnih nasvetov in pa moralne podpore naše zborovodkinje *Katje Bajec*.

V lanski sezoni se je poleg tega dogajalo še veliko drugih zanimivih stvari. Na božič smo organizirali tradicionalni Božični koncert v Knežaku ter s tem najzvestejšemu občinstvu v domačem kraju polepšali božične praznike. V marcu smo v Knežaku organizirali koncert v sklopu revije *Primorska poje*, na katerem smo gostili 7 primorskih zborov. V začetku aprila smo se je pevci in pevke mešanega zbora udeležili tudi sami, in sicer smo svojo pesem ponesli onstran naših meja, v Jamlje v Italijo. V mesecu aprilu smo v Domu na Vidmu organizirali družbeno kritično prireditev *Ali slep je kdor se s petjem ukvarja?* Ob koncu sezone smo se za podporo zahvalili še našim podpornikom in domačim ljudem na prireditvi *Kulturi dajemo krila*, na kateri so se nam pridružila tudi dekleta iz Dekliškega pevskega zbora Mavrica iz Postojne, z zborovodkinjo Jelko Bajec. Uspešno pevsko sezono smo zaključili z nastopom na Ljubljanskem gradu v mesecu juliju.

V društvu smo bili zelo aktivni tudi v preostalih dveh sekcijah. V sklopu športne sekcije smo v zimskem času v sodelovanju s PD Snežnik Ilirska Bistrica za dijake in študente organizirali *Vikend varnega gibanja v zimskih razmerah*, v februarju pa smo izvedli še smučarski vikend na Kopah. V mesecu maju

smo izvedli še Vikend medgeneracijske rekreacije, v juniju pa prvič samostojno organizirali Kneški tek. Ker se v društvu zavedamo, kako pomembno je gibanje in zdrav način življenja, je skozi vse leto potekala tudi rekreacija za dijake in študente v kneški šoli. V turistični sekciji pa smo v avgustu organizirali tridnevno praznovanje shoda v Knežaku, kjer je bilo zopet »Usje u lufti!«, s pestrim programom, ki je zajemal orgelski koncert, razstavo, ustvarjalne delavnice, nastop lokalnih harmonikašev in gledališko predstavo ter ples.

Vseh dosežkov in uspešno izpeljanih projektov zagotovo ne bi bilo brez angažiranega vodstva. Na čelu z ambicioznim predsednikom društva Andrejem Novakom, izkušenim podpredsednikom Tadejem Kogovškom in kreativnim predsednikom kulturne sekcije Jernejem Biščakom se je društvo uspešno razvijalo in uveljavljalo v prostoru že vrsto zadnjih let. V tem času smo v društvu ponovno obudili praznovanje shoda v Knežaku, se uveljavili pri organizaciji kulturnih, športnih in turističnih prireditev ter razstav in potopisnih predavanj. V zadnjih letih smo se tako predstavili tudi na tujih odrih v Italij, Srbiji, Bosni in Hercegovini ter na Slovaškem. Ker pa delo društva temelji na udejstvovanju mladih, je z novo sezono vodenje društva prevzela mlajša generacija, na čelu z novoizvoljenim predsednikom Martinom Novakom, s podpredsednicama Tanjo Vidojevič in Jano Biščak (predsednica kulturne sekcije).

Želja novega vodstva je vsekakor ohraniti projekte, ki so se v preteklosti že izkazali za uspešne, tem pa dodati nove, ki bodo glas o uspešnem in mladem društvu iz Knežaka še močneje ponesli izven domače občine. V decembru nas najprej čaka organizacija tradicionalnega Božičnega koncerta v kneški cerkvi, ne gre pa niti brez revije *Primorska poje*, ki na vrsto pride v spomladanskih mesecih prihodnjega leta. Z mladostno zagnanostjo in energijo si bomo v svoje vrste prizadevali pridobiti nove člane, zagotovo pa se bo iz številnih drznih idej mladega članstva razvil še kakšen ambiciozen projekt.

III Jana Biščak, Rok Batista

ALU-TERMO OKNA, VRATA

♦ s termo členom
♦ trojno tesnenje

www.aluslav.si

041-544-687

Slavko Smrdelj s.p.
Partizanski hrib 12
6250 Ilirska Bistrica

email: aluslav@gmail.com
fax: 059-052-741

ZDAJ JOČE NEBO ...

Tokrat pa bolj hudomušno o precej drugačni tematiki, za Bistrce, Lajbah in Kranj tanartabl značilni ...

Droge so največja rakava rana današnjega časa, ki tudi v »podzemlju« gotovo obrnejo več denarja kot vse orožje in bela roba skupaj. Sam osebno se nisem v življenju velikokrat srečeval s temi zadevami; razen v srednji šoli, ko smo mi, Primorci, raje kakšen kozarec rujnega domačega zvrnili, v nasprotju z Idrijci ali Štajerci, ki so bili že takrat bolj napredni in moderni od nas, kmetov, in so se raje zapuščili, kot se je že takrat uradno in lepo reklo. Kaj hočemo, mladost je norost ... A pred nekaj leti so mamila znova posegla in močno zaznamovala moje skromno življenje in tudi literarno ustvarjanje. Sredi Ljubljane, kamor morda zaidem kvečjemu po potrebi dvakrat letno na kakšen zdravniški pregled ali festival, me je na pločniku ustavil nekoč mlad fant. Bil je ves v poveljih, razcapan, umazan in opraskan, skratka, tak da bi se še Matildi zasmilil. Baje da je imel prometno nesrečo, zdaj pa da nima denarja za zdravlila, ker mu je tudi zavarovanje poteklo in blablaba je natvezil ... skratka, bil je tedaj do konca ubogi. Hudo nerad mene denar zapusti (sam bog to ve), a tedaj sem mu le primaknil dva evra za »tablete« tam na pločniku. »Če že pri maši za vbogajme nič ne dam, naj bo vsaj zdaj za reveže,« sem

brundal v brado in se dobro počutil, ter si želel tedaj, da me tudi dobra stara mati vidi, kako se vsaj kdaj pa kdaj Svetega pisma in njega naukov držim.

»Hahaha ... dobro te je džanki nategnil,« se mi je mestni redar smejal na koncu ulice, ko je opazoval dogajanje. »Kaaj ... ne, da bi ti bilo tudi to vsaj za »zlato šuš«, baraba!?!« sem zaklical za njim, a že je mojster izginil za vogal, tako hitro, kakor da bi bil zdrav in cel. V mestnem gledališču bi si igralec gotovo zaslužil pošteno plačo, tako dober in »našemljen« je takrat bil »ponesrečenec«. Jazen sem bil sam nase in se zapovrh še butasto počutil takrat. A svetla misel je tedaj pregnala siv in turoben ljubljanski mestni smog. Hmmm ... »Če mi moja bivša vroča lubika še po desetih letih lahko občasno navdih daje, zakaj pa mi ga ne bi tudi mamiljaši kdaj,« sem pomislil. Hmmm ... lep primer, kako se iz slabe in neprijetne izkušnje lahko naredi dobro oziroma koristno zadevo.

Vižo je že kmalu vzel ansambel Maj, melodijo je napravil njihov harmonikar Boštjan Sedmak, posnel pa gospod Peter Fink v svojem znanem studiu na Dolenjskem. In tako smo na koncu spet vsi zadovoljni, nekateri »zadeti« od glasbe in ljubezni, drugi pa še vedno kot ponavadi od »dima«, metadona ali pa (bohnedaj) še kaj bolj konkretnega. //mv

ZDAJ JOČE NEBO

*Zdi se mi, da sam prihajaš, ko želim,
da kmalu greš,
z mano si, pa že odhajaš, skupaj sva,
tega ne veš.
Da boli me, ko te gledam, v dvoje sva,
a tebe ni,
in vsak dan se bolj zavedam,
da odsotne imaš oči.*

*Mislila sem, da izbral boš pravo pot
in naju dva,
žal, opoj sveta oklepa iz dneva v dan
se ti srca.*

*Mislila sem, da ljubezen bo močnejša
kot vezi*

*tvoje družbe in zabave,
ki bel prah ti le deli.*

*Zdaj joče nebo,
ko odhajaš brez besed
in rušiš moj utrujen svet
v prepad teme, noči,*

*zdaj joče nebo
pozabljaš vse najino.*

*Vsa čustva, leta in strasti,
ko si ujet v nov žar noči.*

*Pojdi zdaj in se ne vračaj več nazaj
v moj objem,*

*vseh besed mi ne obračaj,
bolje je tako, saj vem,*

*da prekmalu bi za tabo tudi jaz po poti šla,
ki prinaša vsem le slabo,
a srce se upreť ne zna...*

DRUŠTVO PIHALNI ORKESTER ILIRSKA BISTRICA PRIREJA BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

Sodelujejo solisti:

Domen Bertonec – klarinet,
Jure Grgasovič – bariton,
Tomo Kakež – vokal,
Ljuben Dimkaroski – tidldibab,
Kulturno makedonsko društvo »Pella«,
Ženski komorni zbor »Vox ilirica«.

Dirigent: Josip Grgasovič

Moderatorica: Iris Dovgan Primc

Koncert bo v soboto, 15. decembra, v Dvorani na Vidmu.

Vstopnice dobite eno uro pred koncertom. Vabljeni!

Tidldibab je neandertalčeva piščal iz jame Divje babe, najstarejše glasbilo na svetu.

Koščena piščal iz stegenice mladiča jamskega medveda z dvema ohranjenima in dvema poškodovanima luknjicama je bila odkrita leta 1995 sredi raziskav omenjene jame. Podzemna jama z nenavadnim imenom se nahaja jugozahodno od Cerknega pod severnim robom Šebreljske planote. Vhod vanjo leži na strmem pobočju 230 metrov visoko nad

naseljem Reka v dolini Idrijce.

Do nedavnega je vladalo mnenje, da so najstarejše piščali naredili kromanjonci. Piščal iz Divjih bab je to trditev ovrgla. Starost plasti, v kateri je bila odkrita skupaj z živalskimi ostanki, je bila določena na podlagi preiskav medvedjih zob z elektronsko spinsko resonanco na 60.000–50.000 let. V arheoloških obdobjih pripada ta čas srednjem paleolitiku, v kulturnem pomenu pa neandertalcem in mousterienski kulturi. Tudi mnenje, da je kost slučajno naluknjala neka zver, se je izkazalo za napačno, potem ko je bilo večkrat preverjeno na podlagi bioloških in fizikalnih zakonitosti. **III Josip Grgasovič**

KOMEDIJA ZGLEDNA DRUŽINA NAVDUŠILA OBČINSTVO

Da znajo člani igralske skupine MŠD Harije zabavati občinstvo, so pokazali v veliki dvorani Doma na Vidmu.

Mladi igralci amaterji so se predstavili prepolni dvorani s komedijo Zgledna družina avtorice Jadranke Boštjančič.

Posebno zadovoljstvo, smeh ter šalo je med občinstvom razvnelo narečje ljudi iz tega kraja občine. Za uspešno odigrano premiero »Zgledna družina« so bili nastopajoči nagrajeni s toplim aplavzom.

In kdo so bili nastopajoči? Jadranka Boštjančič – nona Žefa; Andreja Boštjančič – mama Rozalija; Milica Boštjančič – teta Pepa; Robi Jenko – Tonče; Adriana Zadnik – Betka; Jernej Boštjančič – France. **III Petar Nikolič**

SNEŽNIK, PREKRASEN V JUTRU SI ...

Člani ansambla Snežnik so se tudi letos, prvo soboto v oktobru, tradicionalno povzpeli na našega očaka, skupaj s svojimi prijatelji in znanci. Letošnji vzpon je bil še tradicionalnejši, saj so člani ansambla Snežnik z njim zaključili niz jubilejnih dogodkov ob praznovanju 30-letnice delovanja ansambla. Vzpon se je začel po obilnem zajtrku na Sviščakih. Kljub slabemu vremenu so se povzpeli proti vrhu. Na vrhu so jih gostitelji koč postregli z odličnimi domačimi štruklji. Dobra glasba, petje in smeh so napolnili še zadnji kotiček koč na Snežniku in ni bilo obiskovalca, ki ne bi pel, plesal in užival ob njihovi glasbi. Ob vrnitvi na Sviščake jih je čakalo okusno kosilo v koči Marice in Danila Štembergerja. Zabava ob odličnih narodnozabavnih zvokih, dobri hrani in pijači se je nadaljevala do večernih ur.

Vsem prijateljem ter donatorjem tradicionalnega vzpona na Snežnik se člani ansambla Snežnik iskreno zahvaljujejo in vabijo vse v še večjem številu naslednje leto na Snežnik.

Naj doni slovenska pesem z ansamblom Snežnik še naprej. **III Romana Kompan**

ENSVET – ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE

V Domu na Vidmu v Ilirski Bistrici vsak torek in petek deluje brezplačna energetska svetovalna pisarna, katere glavni cilj je obveščanje javnosti o učinkoviti rabi energije in obnovljivih virov energije.

Če so vaši računi za gorivo in električno energijo previsoki, imate hladne in vlažne stene, rosna okenska stekla ali pa potrebujete nasvet o izbiri energetske učinkovitejših sistemih in napravah, je energetska svetovalna pisarna pravi naslov. Svetovalna dejavnost ENSVET je programski projekt pri Ministrstvu za infrastrukturo in prostor. Izvajanje svetovalne dejavnosti za občane se financira iz Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada. ENSVET že skoraj dve desetletji izvaja Gradbeni inštitut ZMRK, z usposobljenimi energetskimi svetovalci v energetske svetovalnih pisarnah na več kot 35 lokacijah. Energetski svetovalci redno sodelujejo tudi v različnih oblikah izobraževanja in strokovnega usposabljanja. Pot do svetovalca pa je zelo preprosta. Ko se odločite za obisk, pokličete po telefonu in se prijavite na razgovor. ENSVET priporoča, da se na razgovor pripravite in prinesete vse potrebne podatke. Skupaj s svetovalci pa boste vaše težave osvetlili tako s teoretične kot praktične plati.

Razmislek o rabi energije se dolgoročno obrestuje, saj cene energije nezadržno rastejo. Z brezplačnimi nasveti vam bo ENSVET zagotovo v pomoč pri zmanjšanju stroškov za energijo in s tem zadovoljstvu in ugodju bivanja.

**CENJENE OBČANKE IN OBČANE
VABIMO NA STROKOVNO,
BREZPLAČNO IN NEODVISNO
SVETOVANJE V**

**ENERGETSKO SVETOVALNO PISARNO
ESP ILIRSKA BISTRICA**

DOM NA VIDMU GREGORČIČEVA 2 (ob glavnem vhodu)

Po predhodni najavi na tajništvu občine
tel. št. 05/71 12 300 ali tel. št. 05/71 41 361

VSAK TOREK IN PETEK od 17. do 18. ure
(ob prijavi na obisk opišete teme razgovora)

LEPO VABLJENI

**KAM PO NASVET ALI PA SPLOŠNE INFORMACIJE S PODROČJA
URE IN OVE DOBITE NA BREZPLAČNI tel. št. 080 1669**

**od ponedeljka do petka od 9h do 14h ali
na spletni strani (www.ensvet.si)**

*energetski svetovalci Miran PENKO in
energetski svetovalci Samo HRVATIN*

JESENSKA ZBIRALNA AKCIJA PAPIRJA

V četrtek, 15. 11. 2012, smo na OŠ Jelšane organizirali **jesensko zbiralno akcijo starega papirja**. Če poznamo podatek, da že nekaj deset kilogramov odpadnega papirja reši eno smreko, potem vemo, da z malo truda naredimo veliko za našo zeleno Slovenijo. Zbiranja papirja smo se lotili resno in odgovorno.

Papir smo tehtali, razredi pa smo se potegovali za simbolične nagrade. S skupnimi močmi nam je uspelo zbrati 3.719 kg starega papirja, to je povprečno 75 kg na učenca.

Vsem se za trud zahvaljujemo! Zmagovalnemu 5. razredu, posameznim učencem, ki so prinesli največ papirja, pa **ČESTITAMO!**

PO ZAMEJSKI ITALIJI

0Sončnega oktobrskega dne smo se dijaki prvega letnika Gimnazije Ilirska Bistrica popeljali po zamejski Italiji, da bi spoznali nekaj krajev, ki so bili nekoč slovenski. V Trstu smo se najprej sprehodili po prostranem Trgu italijanskega zedinjenja (Piazza Unità d'Italia). Na levi strani ga obdaja vladna palača s sedežem predstavništva italijanske vlade, ki ima prelep balkon nad vhodnim stebriščem s širnim pogledom na trg, пристanišče in zaliv v ozadju. Poleg palače tržaškega Lloyda, katere spodnji del je pokrit z ročno oblikovanimi kraškimi kamni, občinske palače ter gledališča, imenovane po skladatelju Giuseppe Verdiju, ki je prizorišče mnogih prireditev in predstav, smo videli tudi Canal Grande, ki je bil včasih pomembna točka za uvoz blaga. Pot smo nadaljevali na antični Kapitol – grič sv. Justa, na katerem stojijo istoimenska cerkev, spomenik padlim in ostanki rimske bazilike ter gradu. Najbolj nas je pretresel ogled Rižarne, ki je najprej služila

kot tovarna za luščenje riža, potem pa so jo nacisti med 2. svetovno vojno spremenili v koncentracijsko taborišče. Zgradili so tudi krematorij, v katerem so sežigali žrtve, to so bili partizani, Židi, vojni ujetniki, politični zaporniki. Da bi prikrili grozovite zločine, so krematorij na koncu tudi razstrelili. Kljub temu so ostali dokazi ter pričevanja o strahotnih dogodkih. Pot nas je nato ponesla skozi tržaško predmestje vil, imenovano Barkovlje, do slovitega gradu Miramar. Le tega je dal postaviti Ferdinand Maksimiljan I., brat cesarja Franca Jožefa. Prestolnico Habsburžanov zaznamuje čudovita obmorska lega, notranjost pa ponuja stik z umetnostjo in življenjem 19. stoletja. Naslednja postaja je bilo manjše naselje – Redipuglie, z mogočnim vojaškim spomenikom, posvečenim padlim vojakom s Soške fronte.

Nadaljevali smo pot do antičnega Ogleja, kjer smo si ogledali Poponovo baziliko, katere tla krasi čudovit mozaik. Ob baziliki je še znamenit baptisterij oziroma krstilnica s šestokotnim krstilnim bazenom. V neposredni bližini stoji zvonik s kopijo rimske volkulje.

Kot zadnji postanek je bila z Ilirsko Bistrico pobratena Nabrežina. Tu nas je sprejela predstavica Slovenskega kulturnega društva Ivo Gruden in nam spregovorila o bogatem kulturnem udejstvovanju zamejskih Slovencev. S panoramsko vožnjo smo si ogledali še kamnolom, ki nosi velik pomen za nabrežinsko zgodovino, saj so ga že Rimljani uporabljali za gradnjo Ogleja, Trsta in Čedad. Tako smo dan zaključili z obilo v spomin vtisnjenih slik, ki se bodo v prihajajočih hladnejših dneh zagotovo še velikokrat vrstile v naše misli.

III Ana Mikuletič, 1. a

27. DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ LOGIKE NA OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA

Zveza za tehnično kulturo Slovenije že vrsto let organizira številne dejavnosti, s katerimi želijo popularizirati znanost, prispevati k razvoju in uveljavitvi tehnike, k izobraževanju in spodbujanju mladih k inovativnosti, ustvarjalnosti in raziskovanju ter k odkrivanju in uporabi človeku in naravnemu okolju prijaznih sodobnih tehničnih dognanj. V tem sklopu že od leta 1986 pripravljajo tudi tekmovanje iz logike, ki je med tekmovanji iz znanja v Sloveniji eno najbolj množičnih. Zadnja tri leta se je tekmovanju pridružil še področje lingvistike. Tekmovanje iz logike pripravljajo, da bi otroke in mladino spodbujali k raziskovanju ter jih učili logičnega razmišljanja in odločanja, kar postaja ena najbolj pomembnih sposobnosti in veščin sodobnega človeka na vseh področjih dela in življenja. 27. državno tekmovanje iz logike za osnovnošolce je potekalo 20. oktobra istočasno na dvaindvajsetih šolah

po vsej Sloveniji, med katerimi je bila gostitelj tekmovanja tudi OŠ Antona Žnideršiča iz Ilirske Bistrice. Na šoli se je v znanju iz logike pomerilo 31 sedmošolcev, 26 osmošolcev in 21 devetošolcev s 23 osnovnih šol primorske, notranjske in kraške regije. Učenci so se s svojim znanjem potegovali za osvojitve srebrnih in zlatih priznanj. V gosteh smo imeli tudi predstavnika Zveze za tehnično kulturo, gospoda dr. Žiga Knapa, upokojenega profesorja matematike in fizike, ki se je ukvarjal tudi z logiko in metodologijo filozofije. Program smo popestrili s plesno točko, v kateri sta Ana Mari in Katarina odplesali pop ples. Mlada harmonikašica Metka in flavtistki Nuša in Žana pa so nam zaigrale venček ljudskih pesmi in pesem z naslovom Gretel – Metka. Vsem učencem čestitamo za doseženi rezultat, saj že prihod na državno tekmovanje ni bil lahka. **III Vodja tekmovanja**
Nataša Olenik

VIDEOKONFERENCA S TURČIJO

Osnovna šola Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica se je v preteklem šolskem letu vključila v mednarodni projekt Comenius, ki povezuje učence in učitelje šol Evropske unije. Naši partnerji v projektu so države: Portugalska (koordinator projekta), Grčija, Madžarska, Turčija in Romunija, naslov našega projekta pa je Običaji, kultura in dobre prakse. Najzanimivejši del projekta so seveda obiski omenjenih držav, ker pa je število obiskov omejeno, omogoča tehnika Skypa tudi moderen način druženja in povezovanja učencev. Tako so se učenci naše šole v sredo, 14. novembra, ob 13. uri povezali s šolo v Turčiji in poldrugo uro sproščeno klepetali v angleščini s svojimi vrstniki iz Turčije. Obdelali so popularne turške nanizanke, znane športnike in pevce, zapeli pesem v turškem in slovenskem jeziku, se naučili predstaviti in šteti v obeh jezikih, za zaključek pa so si izmenjali elektronske naslove in si obljubili, da ostanejo v stiku preko dopisovanja. Kot učiteljici angleščine mi je bilo v veselje opazovati in poslušati zgovorne najstnike, ki so brez zadržkov komunicirali v tujem jeziku. **III Sonja Ličan, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica**

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
Cesta v Staro vas 2, 6230 Postojna
<http://www2.scpo.si>
vabi na

DAN ODPRTIH VRAT

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
Cesta v Staro vas 2, 6230 Postojna
<http://www2.scpo.si>

Četrtek, 6. decembra 2012, od 16.30 do 19.00 ure

Na ta dan boste lahko doživeli decembrski predpraznični utrip šole, se seznanili s programi gimnazija, ekonomski tehnik, tehnik računalništva, strojni tehnik, strojni tehnik (PTI), avtoserviser, oblikovalec kovin – orodjar in pomočnik v tehnoloških procesih, prav tako pa tudi s številnimi obšolskimi dejavnostmi. Celotno dogajanje bo pospremil Big band Šolskega centra Postojna.

Dodatne informacije dobite na tel. št.: (05) 711 11 33 ali na e-poštnem naslovu: info@post@gmail.com

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
SREDNJA ŠOLA
Gimnazija Ilirska Bistrica
Ulica IV. armije 1, 6250 Ilirska Bistrica
<http://www.ilb.scpo.si>

Četrtek, 6. decembra 2012, ob 9.00 in 12.00 uri

Školi predstavitev šolskih in obšolskih dejavnosti boste lahko doživeli življenjski in delovni utrip šole. Seznanili vas bomo z izobraževalnimi programoma gimnazija in tehnik računalništva, splošnoizobraževalnimi predmeti, strokovnimi moduli in številnimi obšolskimi dejavnostmi. Poleg tega boste lahko prisostvovali pouku in sodelovali pri projektne dnevu na temo »Hrana in zdravje«.

Dodatne informacije dobite na tel. št.: (05) 711 11 33 ali na e-poštnem naslovu: gimnazija.ilb@gmail.com

SPREJEM PRVOŠOLCEV V SKUPNOST UČENCEV ŠOLE

Na ta dan (23. 10. 2012) smo se na naši šoli skoraj vsi pripravljali kar nekaj tednov. Prvošolce smo namreč sprejeli v skupnost učencev šole, tako so postali čisto pravi šolarji. Že zjutraj se je čutilo, da bo to prav poseben dan. Na sceni je stala šola ozaljšana s cveticami, skozi okna so kukali portreti učencev prvega razreda. Oni so namreč v svoji učilnici ustvarjali spominske izdelke, zunaj pa se je slišala glasba, petje ... Le kakšne skrivnosti so to? Najraje bi stekli ven, vendar je bilo to »prepovedano«, ker je šlo za presenečenja.

Končno je nastopil trenutek, ko se je začela prireditve. Pesem otroškega pevskega zbora o desetih korenjakih (toliko je namreč prvošolcev) je na prireditveni prostor privabila slavljenice. Z njimi je bil Švigazajec, ki je pozneje vodil dogajanja na prireditvi. Prvošolci so s svojim znanjem

(deklamiranjem, petjem, dramatizacijo) zelo dobro odrezali, zato se je skupnost učencev takoj strinjala, da vstopijo vanjo. Po zaobljubi, ki so jo dali predsedniku skupnosti, darilih, ki so jih dobili od šole in devetošolcev, po lepih besedah, ki jim jih je namenila ravnateljica, smo jim vsi zaploskali in jih posedli na slavnostne stole. Učenci ostalih razredov so jih počastili s plesom, petjem, deklamacijami, igrami. Prvošolci so mislili resno, ko so se vsem zahvalili, saj so jim bila vsa darila in nastopi všeč.

Sprejem oziroma ta posebni dan se je zaključil sladko, za učence prvega razreda z zelo dobro torto.

Prvošolci, čestitamo! **III Morena Hostinger, razredničarka**

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Tudi to šolsko leto se je naša šola pridružila projektu Tradicionalni slovenski zajtrk.

Namen projekta je izobraževati, obveščati in ozaveščati otroke v vrtcih in šolah o zdravih prehranjevalnih navadah, v okviru katerih je zelo pomembno uživanje zajtrka. Z zajtrkom dobimo energijo in nujno potrebne hranilne snovi za učenje, gibanje in druge aktivnosti, ki nas čakajo v šoli.

Tradicionalni zajtrk smo dobili **16. 11. 2012**, namesto šolske malice. Učenci smo tako ta dan zaužili živila, kot so: črni kruh, maslo, med, mleko in jabolka – vse lokalnega izvora.

Želimo si, da bi vsak zase in vsi skupaj izboljšali naše prehranjevalne navade, uživali zdravo, lokalno pridelano hrano in skrbeli za zdrav način življenja. Učenci 3. razreda pa so takole zapisali:

**VSA SLOVENIJA DANES ZDRAVO ŽIVI,
TRADICIONALNI ZAJTRK DOBILI SMO VSI.
NA ČRNI KRUH SMO
MED IN MASLO NAMAZALI,**

**SE PRAV POŠTENO POSLADKALI.
KUCHARICI STA DOMAČE MLEKO NAM
SEGRELI,
A MI SMO SE LEPO OGRELI.
ZA KONEC PA ŠE JABOLKO SMO ZAUŽILI,**

**VITAMINČKE ZDRAVE PRIDOBILI.
ČE ŠE NAPREJ BOMO Z ZDRAVO PRE-
HRANO NADALJEVALI,
ZAGOTOVO BOMO STO LET DOČAKALI.**
Novinarke OŠ Jelšane z ment. N. Pirih

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK NA OŠ PREGARJE

V petek, 16. novembra, smo se tudi na naši šoli pridružili projektu Tradicionalni slovenski zajtrk. Vlada je v podporo domačim pridelovalcem hrane ta dan imenovala za dan slovenske hrane. Po- slej ga bomo obeležili vsak tretji petek v novembru in v šolah ter vrtcih pripravili tradicionalni slovenski zajtrk.

Ko smo se zbrali v jedilnici, je bilo na mizah že vse pripravljeno: prtički, kruh, maslo, mleko in jabolka. Vsa ta živila smo nabavili na kmetiji Mahne na Tatrach. Gospa Darinka nam je spe- kla kruh, doma so naredili tudi maslo. Najprej smo izvedeli nekaj o pomenu zajtrka in zdravi prehrani, nato pa pripravljeno hrano pojedli. Vse je bilo zelo okusno.

Družini Mahne se zahvaljujemo za živila in jim želimo, da bi bili še naprej tako

uspešni pri svojem delu.**III Novinarski krožek, OŠ Pregarje**

SREDNJEŠOLSKO TEKMOVANJE IZ LOGIKE

28. septembra 2012 je na Gimnaziji Ilir- ska Bistrica potekalo šolsko tekmovanje iz znanja logike. Udeležilo se ga je kar lepo število dijakov, izmed katerih sta bili dve dijakinji, Barbara Škrlj iz 1. a/IB in Sandra Palcich iz 4. a/IB, še posebej uspešni. S svojim rezultatom sta se

uvrstili na državno tekmovanje, ki je potekalo 10. novembra 2012 v Ljubljani. Z veseljem lahko čestitamo Barbari Škrlj, ki je dosegla 11. mesto na držav- nem nivoju in si tako prislužila zlato priznanje iz znanja logike.

Imamo tudi nekaj dobitnikov bronastih

priznanj, in sicer: Andrej Benc, 1. a/IB, Kristina Šlosar, 3. a/IB, Andrej Iskra, 3. a/IB, Sandra Palcich, 4. a/IB in Tina Hostinger, 4. a/IB.

Prav vsem tekmovalcem se zahvaljuje- mo za izkazan interes in sodelovanje na tekmovanju!**III Profesorji matematike**

ZBIRANJE STAREGA PAPIRJA NA OŠ PREGARJE

Čeprav smo prejšnja leta zbiralno akcijo starega papirja organizirali proti koncu šolskega leta, smo se letos odločili, da jo bomo izpeljali pred jesenskimi počitnicami. Ves mesec smo papir pridno zbirali. Na pomoč so nam priskočili starši, sorodniki in drugi vaščani, tako da smo ga zbrali res velik kup. Stehtali smo ga in ugotovili, da ga je več kot dve toni. Z Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport smo dobili pobudo, da bi papir zbirali za otroke v indijski vasi Piali in jim s tem izboljšali raven življenja, šolo, kupili nekaj učnih pripomočkov, morda tudi šolski avtobus, da ne bodo pešačili kilometre daleč med hudim monsunskim dežjem ali v sončni pripeki. Denar, ki smo ga zaslužili, bomo darovali tem otrokom.**III Novinarski krožek, OŠ Pregarje**

NAŠA ŠOLA JE NARAVI PRIJAZNA

OŠ Kuteževo, v okviru katere deluje tudi vrtec, leži v zavidljivem okolju. Obkrožena je z gozdom, travniki in polji, kar nam daje idealne možnosti, da se o naravi in življenju v njej učimo v bližnji okolici. Učenci in zaposleni na šoli se zelo trudimo ohranяти čisto naravo, še posebej našo reko in šolski park. Za naravo skrbimo tudi tako, da **zbiramo odpadni material**, kot so:

zamaški, baterije pa tudi star papir, ki ga vsako leto zberemo več ton. Papir čez celo leto učenci pridno zbiramo, pomagajo pa nam tudi sorodniki in sovaščani. Veliko učencev se odpravi po sosednjih vaseh in sprašuje ljudi, ali imajo kaj starega papirja. Starši nato papir zvežejo, prinesejo v šolo, kjer ga s pomočjo hišnika stehtajo in zapišejo težo, saj učenci tudi tekmujejo, kdo bo zbral več, in sicer posamično in v dvojicah. Prvi trije dobijo bogate nagrade. Ob koncu zbiralne akcije pride tovornjak podjetja Dinos, d. o. o., papir naložijo in ga odpeljejo.

Poleg tega skrbimo tudi za naše zdravje.

Kuharica poskrbi, da jemo zdravo; vsak dan namreč dobimo okusne malice ter kosila pa tudi dopoldansko malico, kar je večinoma sadje. V večnamenskem prostoru nam je na voljo napitek, pogosto je to okusen in zdrav čaj. Tudi letos se je OŠ Kuteževo pridružila vse-slovenskemu projektu »**Tradicionalni slovenski zajtrk**«. Tako smo imeli 16. novembra malico sestavljeno iz živil, ki so pridelana v bližnji okolici šole. Jedli smo kruh iz pirine, ržene in pšenične moke, ki smo ga namazali z maslom in cvetličnim medom. Pili smo domače mleko, za sadno malico pa smo se

posladkali še z jabolki. Malica nam je zelo teknila in nam dala veliko energije za zbrano, aktivno delo pri pouku.

Učenci naše šole se tudi zelo veliko gibamo. Naša šola se je vključila v Karitasovo akcijo **Tek podnebne solidarnosti**. Učenci so si ogledali zanimive in poučne dokumentarne filme pod skupnim naslovom »Živi preprosto in solidarno – v smeri podnebne pravičnosti«.

Tako so se seznanili s problematiko in posledicami podnebnih sprememb. Ob tem so nastajali plakati in risbe. V oktobru smo večkrat izvedli tek podnebne solidarnosti; učenci so tekli v znamenje solidarnosti do vseh tistih, ki zaradi posledic podnebnih sprememb nimajo dovolj hrane in pitne vode, do tistih, ki so jih prizadele naravne katastrofe, do tistih, ki ne morejo hoditi v šolo ... S pretečenimi kilometri smo simbolično gradili krog solidarnosti okoli planeta Zemlje. **III Anja Tomažič, 7. r., Osnovna šola Podgora Kuteževo**

OBISK DELAVNICE PLASTIKA TOMŠIČ

Pomemben del človekove dejavnosti je proizvodnja dobrin. Mnoge od njih so za življenje nepogrešljive, vrsta pripomočkov pa nam olajša delo in življenje. S proizvodnjo in prodajo se preživlja veliko ljudi. Namen našega obiska je bil učencem prikazati postopek izdelave nekaterih izdelkov iz plastike, ki jih večinoma poznamo, pa ne vemo, kako nastanejo. Odpravili smo se na Bač. Ogledali smo si delavnico plastičnih izdelkov, ki jo vodijo stari starši našega učenca. Gospod Franc Tomšič je zelo nazorno predstavil postopek izdelave plastičnih izdelkov, ki jih uporabljamo v gospodinjstvu, v gradbeništvu

... Učenci so z zanimanjem opazovali in spraševali. Ugotovili so, da imamo lahko za različne plastične izdelke enako osnovno surovino, da je visoka temperatura tista, ki topi trdo plastiko in pomaga pri oblikovanju drugega plastičnega izdelka. Pri delu so lastniku v veliko pomoč »pametni« stroji, ki veliko dela opravijo sami, čeprav brez človekove pomoči še vedno ne gre. Ko so izdelki narejeni, jih ročno spakirajo v kartonaste škatle. Tako so pripravljeni za prodajo. Učenci so na njim primeren način spoznali, da je potrebno vse izdelke proizvesti, narediti in potem prodati, da se moramo za zaslužek truditi in pridno delati. Ob koncu ogleda so nas prijazni gostitelji presenetili s sladkimi dobrotami in pijačo. Gospodu Francu Tomšiču (»Puškinimu«) in njegovi družini se zahvaljujem za prijeten dan. **III Učiteljica Anica Prosen OŠ Toneta Tomšiča Knežak**

NEPOZABNA EKSKURZIJA NA RADIO 1

V petek, 19. oktobra 2012, smo se z izbirnim predmetom radio, v katerem je 6 učencev 8. in 9. razreda, z učiteljico Olgo Novak in strokovnim spremljevalcem Nejcem Konjevičem odpravili v Ljubljano na Radio 1.

Vsi smo nestrpno čakali dan, ko se bomo odpravili na mini ekskurzijo, ko je končno le prišel petek. Napovedan odhod izpred šole je bil ob 13.30, a smo se od tam z mini kombijem odpravili ob 13.45. Pot je trajala približno eno uro. V Ljubljani smo se ozirali za vsako stavbo in iskali napis Radio 1. Ko smo ga čez nekaj časa zagledali, smo se vsi takoj razveselili. Takoj ko se je mini kombi ustavil, smo skočili ven ter na hitro pojedli.

Nato smo se vsi vznemirjeni odpravili proti vhodnim vratom. Ni trajalo dolgo, ko so se vrata odprla. Gospa Irena Rolih nas je popeljala v notranje prostore. Takoj smo zagledali veliko novinarjev, vsakega na svojem računalniku. Zatem pa smo zagledali studio Radia 1. Oddajo je ravno vodila Ivjana Banič. Ta dan je bila tudi na terenu, saj so našli avtomobil, ki ga Radio 1 skriva in potem podari

... Povabili so nas v studio in lahko smo poslušali, kako so govorili novice, saj se na njihovem radiu vsako polno uro na sporedu.

Ko so končali, smo spet lahko zadihali. Ivjana se je rade volje fotografirala z nami, nato pa smo se odpravili v sobo, kjer se delavci sestajajo za sestanke. V njem smo videli veliko mizo, stole, televizije in veliko tablo, na kateri so bile napisane teme za Denisa Avdiča. Tam nas je sprejel gospod Andrej Vodušek, programski vodja (doma iz Kopra), in nam povedal, kako na radiu delajo, kako je nastal radio in še in še. Odgovoril je tudi na naša vprašanja, ki smo jih imeli. No, v glavnem jih je imela naša učiteljica, saj je ostalim nastal v grlu velikanski cmok, ki nam je preprečeval, da glas iz glasilk pride na dan. Nato smo se odpravili v majhen studio, kjer Boštjan Romih vodi in snema oddajo Zajtrk z zvezdami. Tam smo se lahko tudi mi preizkusili z govorjenjem za mikrofonom.

Nato smo se odpravili do Saša, ki je urejal reklamo za Bondov nov film. Sašo igra Mamo Manko. Povedal nam je, da je študiral slovenščino in da je

zgrožen nad pismi, ki jih dobi, saj niso napisana pravilno slovensko. Odpravili smo se naprej po radiu do urejevalca zvoka, nato pa še do ženske, ki je urejala videe za spletno stran Radia 1. Ko smo si vse ogledali, smo odšli nazaj v sobo za sestanke. Tam smo bili postreženi s posladki in ledenim čajem. Dobili smo tudi njihov zvezek ter urnik. Andrej je rade volje odgovoril na še kakšno naše vprašanje in čas je hitro minil.

Ko je bil čas za odhod, nihče ni hotel oditi, ampak smo morali. Zahvalili smo se za tako prijazno dobrodošlico, njihov čas in trud, da smo si lahko ogledali slovensko največjo komercialno radijsko postajo. Podarili smo jim izvirno grafiko, na katero smo zahvalo tudi napisali in se vsi podpisali. Nato smo odšli nazaj proti kombiju, se pred radijsko stavbo še skupinsko fotografirali za spomin in se odpravili nazaj domov.

Tega dneva nihče od nas ne bo nikoli pozabil, saj je bila res čudovita izkušnja in vsak od nas bi se zelo rad tja odpravil še enkrat. **III Nina Tomšič, 8. r., Učenka izbirnega predmeta radio OŠ Knežak**

PLESNA SKUPINA PUME

Plesna skupina Pume je začela svojo plesno pot leta 2003 na Osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici pod vodstvom trenerke Mojce Klanšček Macarol. Nekaj let so plesale v okviru ŠKL-ja, potem KK Plama Pur, leta 2008 pa so ustanovile svoje Športno društvo Freia. Do danes se je društvo razširilo na več skupin od najmlajših mini in otroških kategorij do mladink ter najstarejših članic, ki tekmujejo v kategorijah freestyla, jazza ali hiphopa pod vodstvom trenerk, sicer starejših članic Pum, Kristine, Daše, Janje in Eve. Skozi celo sezono se udeležujejo tekmovanj Cheerleading zveze Slovenije in tekmovanj v tujini.

Pume pravijo: »V veselje nam je, da smo zakorakale v sezono v tolikšnem številu, predvsem z veliko željo po plesu, in da polne energije začenjamo dosegati nove in vse višje cilje. Naš naslednji izziv je božična predstava z naslovom »Božična pravljica«, na katero ste vabljeni prav vsi!«

Tudi v sezoni 2012/2013 se Pume vračajo na parket, kjer se predstavljajo kot plesna skupina KK Plame Pur. Ne zamudite njihovega naslednjega nastopa, ki bo 8. decembra 2012 s pričetkom tekme ob 19.30 uri. Če želiš izvedeti še več informacij o plesni skupini Pume, obišči njihovo novo spletno stran: <http://www.pumedance.com/>. **III Kristina Prosen**

ATLETIKA

Članica TD Bistrice 13 letna Urša Kosič Želja imenovana olimpiada V mestu pod Drago, za 13 letno Uršo Kosič pravijo njeni someščani da je čudežen otrok. Urša se je že pri svojih 8 letih zaljubila v kraljico športov, atletiko prve dolgoprogaške korake se je naučila od svojega očeta Gregorja. Dogradnjo izredno talentirane deklice pa je prevzel profesor telesne vzgoje, Boštjan Kerma. Tu gre za bolj individualni kot skupinski trening. Urša

je biser, ki ga treba samo »brusiti«. V svoji kategoriji je prišla v sam vrh Slovenske atletike. Pred kratkim je dokazala da se talenti rojevajo, je pokazala na kraškem tekmovanju, kjer je osvojila srebrno medaljo. » Samo zdrava naj bom, pa bo priznanj in medalj« pravi Urša. Na vprašanje kakšne so želje bodoče dolgoprogašice, je na kratko odgovorila: » mlada sem, moja želja pa je, da kot maratonka sodelujem na Olimpijskih igrah.« **III Petar Nikolič**

NAŠ SMUČARSKI KLUB TUDI STROKOVNO USPOSOBLJEN

V soboto, 17. novembra, se je osem učiteljev smučanja udeležilo predsezonskega seminarja, ki je potreben za potr-

jevanje licence učenja smučanja. Seminar je bil organiziran v avstrijskem Turracher Hoheju. Poleg učiteljev smučanja so se izleta udeležili tudi ostali člani kluba, ki so, prvič letos, prosto smučali in deskali. Demonstrator smučanja Uroš Šemrov zagotavlja, da smo kadrovske usposobljeni za novo sezono. Kot je rekel Anton: »Imeli smo se *bogousko!*«

Naslednji izlet s šolo smučanja za mlade bo v soboto, 1. decembra. Kraj bomo poskušali spremeniti, mogoče bo tokrat v igri Gerlitzten, ki je nekoliko bližje. Vabljeni našo spletno stran www.sk-sneznik.com, kjer objavljamo aktualna obvestila. Lep športni pozdrav! **III Marko Milharčič**

PROJEKT PORAJAJOČA SE PISMENOST V VRTCU JOŽEFE MASLO ILIRSKA BISTRICA

To je nov projekt, ki je zaživel v vrtčevem letu 2012/13. Že v preteklosti smo izvajali različne dejavnosti s področja porajajoče se pismenosti, ki so vključevale vsa področja kurikuluma. Letos pa smo si porajajočo se pismenost zadali kot prednostno nalogo in tudi kot vsebino spremljanja kakovosti tudi v Letnem delovnem načrtu. Načrtno bomo temu področju namenili več časa, pozornosti. Porajajoča se pismenost so sposobnosti in veščine pred formalnim branjem in pisanjem, ki jih otroci pridobijo spontano, skozi igro, nesistematično. Strokovne delavke vrtca se trudimo, da pripravimo, omogočamo spodbudno učno okolje za razvoj porajajoče se pismenosti (s pomočjo knjig, slik, napisov, didaktičnih materialov, izvajamo logopedске vaje, grafomotorične vaje ...) ter spodbujamo različne interakcije in komunikacijo med otroki in strokovnimi delavci ter s tem razvijamo govorne sposobnosti otrok pri vodeni dejavnosti, spontani dejavnosti, rutinski dejavnosti, dejavnosti na prostem. Sodelujemo tudi s starši ter tako spod-

bujemo družinsko branje s pomočjo Pravljične torbice. Otroci skupaj s starši preberejo knjigo in jo v vrtcu povedo s svojimi besedami. Novost v letošnjem letu, ki se navezuje na to področje, je tudi dejavnost Palček Bralček. Palček Bralček popelje otroke v svet pravljic, gledališča, lutk ... Dejavnost poteka enkrat mesečno, in sicer vsak drugi ponedeljek v mesecu. Namenjen je vrtčevim

otrokom, starim od treh do šestih let. Poteka v dveh skupinah. Prva skupina (tri- do štiriletni otroci) prisluhnejo Palčku Bralčku ob 16. 30 uri v skupini zajčki. Druga skupina (štiri- do šestletni otroci) ob 17.30 uri v skupini veverice. Dejavnost poteka od meseca oktobra do meseca maja. Dejavnost vodi skupaj z Lucijo Kresevič. **III Andreja Štemberger, vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica**

SKUPNO DRUŽENJE STARŠEV V VRTCU PODGORA, KUTEŽEVO – SKUPINA MUČE

Družina je osnovna celica, v kateri otrok pridobiva temeljne vedenjske vzorce in navade. Da bi družinam našega vrtca pokazali primerne skupne dejavnosti v prostem času, sva vzgojiteljici pripravili delavnice in kratek uvod z nastopom otrok na temo »Strah«. S pomočjo staršev smo zbrali buče, iz katerih smo izdelali pajke, strahce na palici pa so otroci z veseljem odnesli domov. Skupno druženje staršev in otrok je majhen kamenček, ki lahko veliko prispeva v mozaiku pozitivnih odnosov v družini. Prav tako pa starši začutijo utrip vrtca, ki vsakodnevno za sabo pušča otroške sledi. **III vzg. Marina Grilj in Barbara Maljevac**

GRADIMO PRIJATELJSTVO

„Jaz gradim prijateljstvo, ti gradiš prijateljstvo ...“ je odmevalo v zadnjem času v vrtcu Antonina. Otroci in vzgojiteljice smo se trudili med seboj graditi dobre odnose, se iskreno zanimati drug z drugega, razvijati sposobnosti sočutja, pozornosti in pomoči. Ob tem smo spoznavali paleto čustev in občutij, vsak dan smo drug drugega s zanimanjem vprašali, kako se počutimo in kaj pričakujemo. Preko socialnih iger, zgodbic, pogovorov in kocke ljubezni in prijateljstva smo se učili ravnanja v različnih čustvenih in konfliktnih situacijah vsakdanjega življenja.

Odkrili smo, da je za prijateljstvo in dobro počutje najbolj potreben en velik objem – objem sprejemanja. Ko je vsak sprejet takšen, kot je. In tako smo si podelili veliko „objemov in objemčkov“. Pa ne samo v vrtcu, spomnili smo se tudi na otroke v zdravstvenih in socialnih ustanovah in s sodelovanjem v akciji Obdarovanje izdelovali mehke „objemčke“ za te otroke. V srcu in

molitvi smo se povezali z otroci vsega sveta, saj smo se udeležili tudi svetovne pobude „Milijon otrok združenih v molitvi za mir in edinost v svetu“ in tako prispevali svoj delček za graditev miru in prijateljstva v današnjem svetu.

Obiskali pa so nas tudi gasilci in nam tako nazorno predstavili svoje plemenito delo, da smo se prav vsi navdušili

za poklic gasilca. Kakorkoli že, da bi le znali in zmogli najprej gasiti svoje strasti. Obeležili smo tudi slovenski tradicionalni zajtrk z domačim medom in maslom, mlekom in jabolki. Najlepše se zahvaljujemo vsem darovalcem domačih dobrot. Pa en velik objem vam pošiljamo. **Otroci in vzgojiteljice iz vrtca Antonina**

**Spoštovani zavarovanci in poslovni partnerji
Zavarovalnice Triglav, d.d. OE Postojna.**

Zahvaljujemo se vam za zaupanje
in sodelovanje v tem letu.

Želimo, da vam praznični dnevi prinesejo veliko lepih
trenutkov, v letu 2013 pa vam voščimo obilo sreče,
zdravja in poslovnih uspehov.

**Kolektiv OŠ Rudija Mahniča -
Brkinca Pregarje**

želi staršem, poslovnim partnerjem,
donatorjem ter vsem
zunanjim sodelavcem

**vesel božič ter zdravja in
delovnih uspehov polno novo leto 2013.**

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

ZAHVALA

Knjižnica Makse Samsa se zahvaljuje Zavarovalnici TRIGLAV za podarjena sponzorska sredstva. Z njimi bomo kupili dva računalnika in projekcijsko platno za izvedbo brezplačnih računalniških delavnic za uporabnike.

Spoštovani krvodajalci in krvodajalke!

Prisrčno se vam zahvaljujemo za darovano kri in vam želimo srečno ter zdravo novo leto 2013. Vesele praznike in vse dobro v novem letu želimo tudi našim prostovoljcem in prostovoljkam ter ostalim občanom in občankam.

Rdeči križ Ilirska Bistrica

Pojdi tako daleč, kakor daleč vidiš.
Ko boš tja prispel, boš videl še dlje.

T. Carlyle

Želimo, da bi vam uspelo živeti svoje sanje in priti tako daleč kot želite. Podarite si srečne trenutke v krogu vam ljubih ljudi, negujte pristne in globoke prijateljske vezi in naj vaše življenje bogatijo in krepijo drobni blagoslovi, ki so v preprostih stvareh.

Vesele božične praznike in srečno novo leto 2013
vam želi kolektiv Knjižnice Makse Samsa.

Sreča je srečati prave ljudi,
ki v tebi pustijo dobre sledi.
(T. Pavček)

Veliko takih sledi v prihajajočih praznikih in novem letu.

Kolektiv in otroci VVE in OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad

*Življenje je pač takšno, da se nenehno spreminja.
Vsaka kriza, vsak težaven trenutek v življenju nosi v
sebi tudi nekaj dobrega.*

Bliža se najlepši čas v letu.

Čas, namenjen družini,
prijateljstvu, vsem, ki so nam blizu.

Polno miru in topline vam želimo v teh prazničnih
dneh, pa da bi se vse noči leta ki prihajajo,
spokojne, polne svetlih zvezd, v veselo jutro
spremenile.

Vse dobro v letu 2013 vam želimo vsi člani
folklornega društva GRADINA.

PIREDITVE V DECEMBRU

KAJ	KJE	KDAJ	KDO	INFO
nastop ob 7. obletnici dela Glasbene šole Ilirska Bistrica	v Dvorani Glasbene šole	1.12.2012 ob 17. uri	Glasbena šola Ilirska Bistrica	
Miklavževanje v Jasenu	Vaški dom	2.december ob 15.30 uri	Društvo Ahec Jasen	Andrej Godina 031 465 647
Miklavževe delavnice	Knjižnica Makse Samsa	4. december 2012 10.00 – 11.30	KMS	
Miklavževe delavnice	Knjižnica Makse Samsa	5. december 2012 16.00 – 17.30	KMS	
Božično-novoletni sejem	Šolsko igrišče OŠ	6. 12. 2012 ob 17.00	OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje	05/78 95 160
predstavitve pravljice Marte Bratovič in slikarska razstava Romea Volka	Knjižnica Makse Samsa	6. december 2012 ob 18ih	KMS in Območna izpostava JSKD Ilirska Bistrica	
Koncert partizanskega pevskega zbora Ljubljana	Velika dvorana Dom na Vidmu	7.decembra ob 19. uri	OZZB Il.Bistrica	
Občinska revija pevskih zborov	Velika dvorana, Dom na Vidmu	8.decembra od 18.ure dalje in 9.decembra od 19.ure dalje	JSKD	
Dj Samu-RajStari YU rock	Bistro baladur	08.december 21:30	organizira društvo Kompresor	
delavnice za predšolske otroke, vrtec in zunanje otroke vseh treh krajevnih skupnosti	Jedilnica OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	11. 12. 2012 ob 16. 30	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	
Skupno druženje vseh generacij	Dvorana Doma starejših občanov Il. Bistrica	11.12.2012 od 16. do 18.	Dekanijska karitas DSO Il. Bistrica Medgeneracijsko središče Samarijan	031 281682 Božidara Česnik
novoletna ustvarjalna delavnica za predšolske otroke.	Vrtec Antonina	12. decembra ob 16. uri	Vrtec Antonina	
Jože Pirjevec- predstavitev knjige Ian Kershaw: Hitler	Knjižnica Makse Samsa	13. december 2012 ob 18ih	KMS in Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica	
slikarska razstava posvečena »življenju in delu Franceta Pavlovca«	Knjižnica Makse Samsa	14. december 2012 ob 18.30	KMS in Likovno društvo France Pavlovec	
Božična plesna predstava »Božična pravljica«	Velika dvorana, Dom na Vidmu	14. december 2012, ob 18. uri	Plesna skupina Pume	pume.dance@gmail.com, http://www.pume-dance.com/
Božično novoletni koncert pihalnega orkestra	Velika dvorana, Dom na Vidmu	15.december ob 19. uri	Pihalni orkester Ilirska Bistrica	

DJ DavidFRESH, Agwine hostese + nagrade	Bistro baladur	15. december ob 21:30	Bistro baladur	
Delavnice za predšolske otroke	Večnamenski prostor OŠ	17. 12. 2012 ob 17. 00	OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje	05/78 95 160
Lutkovna predstava za otroke, ki obiskujejo ure pravljič	Knjižnica Makse Samsa	18. december 2012 ob 16ih	KMS in Območna izpostava JSKD Ilirska Bistrica	
Lutkovna igrice za predšolske in šolske otroke	Večnamenski prostor OŠ	18. 12. 2012 ob 17. 00	OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje	05/78 95 160
božično – novoletni nastop učencev solistov	v Dvorani šole GŠ	19.12.2012 ob 18. uri	Glasbena šola Ilirska Bistrica	
božično – novoletni koncert orkestrov	v Dvorani doma na Vidmu	20.12.2012 ob 18. uri	Glasbena šola Ilirska Bistrica	
skupna prireditev in prihod Dedka Mraza za vse predšol- ske in šolske otroke vseh treh krajevnih skupnosti.,	Telovadnica OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	21. 12. 2012 - ob 16.00	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	
božično – novoletni nastop komornih skupin in baletne- ga oddelka	V Dvorani doma na Vidmu.	21.12.2012 ob 18. uri	Glasbena šola Ilirska Bistrica	
Prireditev ob prihodu dedka Mraza za vse otroke od 1. leta dalje za šolski okoliš OŠ Pregarje	Večnamenski prostor OŠ	21. 12. 2012 ob 11.00	OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje	05/78 95 160
10. letnica delovanja folklornega društva Gradina	Velika dvorana, Dom na Vidmu	22.december ob 18.uri	Folklorno društvo Gradina	
DJ DavidFRESH - zaključek leta	Bistro baladur	24. december ob 21:30	Bistro baladur	
Božični koncert	Župnijska cerkev Knežak	25. december ob 18.00 uri	KŠTD Tabor Kalc 1869 Knežak	Martin Novak, 031369132
Božični koncert v Jasenu	vaška cerkev	26.december ob 17.00 uri	Društvo Ahec Jasen	Vojko Dodič 031 466 976
Božično novoletni koncert	Velika dvorana, Dom na Vidmu	27.december ob 19.uri	OIB in gostinstvo Poropat	
Silvesterski pohod na Ahec in silvestrovanje	izpred Vaškega doma	31.december ob 16.30	Društvo Ahec Jasen	Metka Baša 041 781 386
sejem / Šolskemu koledarju 2013 na pot »Naša šola pra- znuje 1963-2013«	OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	11. december 2012 ob 17.00	OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	
Zimska glasbena pravljičica (produkcija OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	21. december 2012 ob 10.00	OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	

PROGRAM »VESELI DECEMBER 2012«

- Sobota, 1.12.2012** Otvoritev Veselega decembra - zabava v šotoru pri Gimnaziji, od 22,00 dalje DRAŽEN ZEČIČ in skupina NOČNI SKOK
- Sreda, 5.12.2012** Miklavževanje na Placu, Trg maršala Tita ob 16,00 – prižig praznične okrasitve mesta, igrice za otroke, prihod Miklavža – praznične stojnice
- Sobota, 8.12.2012** ob 14,30 uri – Srečanje na meji z otroci osnovnih šol občine Ilirska Bistrica in Matulji, ki se bo od 16,00 ure dalje nadaljevalo v Pravljičnem mestu.
ob 16,00 uri – Otvoritev pravljničnega mesta v parku Nade Žagar, praznične stojnice, program za otroke in prižig luči mesta – LAS DRPSN, ŠD BAS Šport, Klub študentov Ilirska Bistrica (KŠIB)
- Sobota, 8.12.2012** Županov koncert v šotoru pri Gimnaziji, od 22,00 dalje – brez vstopnine skupina NE ME JUGAT in skupina KU ADN
- Sobota, 15.12.2012** Božično novoletni boljši sejem na Placu, Trg maršala Tita od 8,00 do 14,00 ure
Program: boljši sejem, praznične stojnice, spremljevalni glasbeni program, animacijski program za otroke od 10,00 do 12,00 ure – LAS DRPSN, ŠD BAS Šport
- Sobota, 15.12.2012** Veliki koncert v šotoru pri Gimnaziji, od 22,00 dalje
Skupina KOKTELSI in skupina VENTILČKI
- Petek, 21.12.2012** Delavnica za otroke – IZDELAVA NOVOLETNIH OKRASKOV
Čebelarški dom, Levstikova ulica 8/b, Ilirska Bistrica ob 16,00 uri – ŠD BAS Šport, Klub študentov Ilirska Bistrica
- Sobota, 22.12.2012** Zabava v šotoru pri Gimnaziji, od 22,00 dalje Skupina LADY LUNA in DJ
- Četrtek, 27.12.2012** Delavnica za otroke in odrasle – IZDELAVA LUČK IN SPREHOD PO MESTU
Čebelarški dom, Levstikova ulica 8/b, Ilirska Bistrica ob 16,00 uri – izdelava lučk za sprehod po mestu ob 17,30 uri, obisk pravljničnega mesta – ŠD BAS Šport, Klub študentov Ilirska Bistrica
- Četrtek, 27.12.2012** Božični koncert v Domu na Vidmu ob 19,00 uri
Pojoči pater JANEZ FERLEŽ in domača pevška skupina – brez vstopnine
- Petek, 28.12.2012** Obisk DEDKA MRAZA – na Placu, Trg maršala Tita ob 15,00 uri
Praznične stojnice od 15,00 ure dalje, program za otroke in obisk Dedka Mraza od 16,00 ure dalje – LAS DRPSN, ŠD BAS Šport
- Sobota, 29.12.2012** Zabava v šotoru pri Gimnaziji, od 22,00 dalje
Skupina NOČNI SKOK in skupina NAVIHANI LISJAKI
- Ponedeljek, 31.12.2012** OTROŠKO SILVESTROVANJE NA PLACU, Trg maršala Tita Ilirska Bistrica ob 18,00 uri – zabava z animatorjem in otroški ognjemet ob 19,00 uri
- Ponedeljek, 31.12.2012** SILVESTROVANJE NA PLACU, Trg maršala Tita Ilirska Bistrica od 21,00 ure dalje – skupina BISERI, nagovor župana, veliki ognjemet – v primeru slabega vremena v šotoru pri Gimnaziji
- Torek, 1.1.2013** Novoletna zabava v šotoru pri Gimnaziji, od 22,00 dalje – prost vstop, Skupina VENTILČKI

V primeru slabega vremena bo večina prireditev v ogrevanem šotoru pri Gimnaziji v Ilirski Bistrici. Izvajalec prazničnega programa je Franc POROPAT s.p., Hrušica 80, Podgrač, ki si pridržuje pravico do spremembe programa v primeru višje sile. Prireditve, ki so v okviru Veselega decembra sofinancira občina ILIRSKA BISTRICA so brezplačne. Obisk vseh prireditev je na lastno odgovornost.